

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Projekt „Wsparcie osób z autyzmem” I

Aktualizacja informatora w ramach projektu „Wiedza potrzebna od zaraz - działania informacyjne i poradnicze na rzecz osób z autyzmem”.

Maj 2015 r., aktualizacja częściowa

Aktualizacja informatora w ramach projektu „Autyzm – poradnictwo specjalistyczne przeciw wykluczeniu” realizowanego w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

Kwiecień 2015 r., aktualizacja częściowa

Aktualizacja informatora w ramach projektu „Od wykluczenia do integracji - w obronie podstawowych praw osób z autyzmem” realizowanego przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.
lipiec 2013 r., aktualizacja częściowa

PARTNERZY PROJEKTU

Informator opracowano w ramach Projektu

„Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalno-prawnego oraz udzielanie informacji o uprawnieniach i usługach na rzecz osób z autyzmem i ich rodzin”
współfinansowanego przez

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Informator dla rodziców osób z autyzmem województwo lubelskie 2009 r.

edycja pierwsza, grudzień 2009 r.

PRZED DIAGNOZĄ	4
PO DIAGNOZIE.....	6
I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE.....	6
POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO.....	6
PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM.....	8
PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO.....	11
DZIENNE OŚRODKI ADAPTACYJNE.....	11
PLACÓWKI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	12
PRYWATNE PLACÓWKI DIAGNOSTYCZNO-TERAPEUTYCZNE.....	15
II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI.....	18
ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH.....	18
WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU.....	24
PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM.....	28
III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ.....	49
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE.....	49
ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE - ZASIŁEK CELOWY.....	50
PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE.....	51

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN.....	52
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY.....	52
ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI.....	54
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE.....	61
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY.....	63
V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	65
TRYB ORZEKANIA.....	65
LEGITYMACJE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ.....	68
ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ.....	68
VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON.....	69
TURNUS REHABILITACYJNY.....	69
DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH.....	72
VII. WSPARCIE DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM.....	73
ŚRODOWISKOWE DOPY SAMOPOMOCY.....	73
WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ.....	78
ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ.....	87
VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	88
SPIS ORGANIZACJI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM	88

PRZED DIAGNOZĄ

– podejrzenie autyzmu lub innych całościowych zaburzeń rozwojowych

Z badań wynika,
że w większości przypadków
pierwszy niepokój i podejrzenie,
że rozwój dziecka nie jest prawidłowy,
sygnalizują rodzice.

Jest to oczywiste ze względu na charakter zaburzeń autystycznych – są to zaburzenia relacji i porozumiewania się z innymi osobami oraz tendencja do nietypowych, dziwnych, stereotypowych zachowań i zainteresowań, ograniczenie różnorodności zabawy. Wczesne oznaki takich nieprawidłowości rozwojowych są najbardziej zauważalne w naturalnych relacjach i sytuacjach domowych, rodzinnych. Dlatego pierwsi spostrzegać je mogą rodzice.

Niekiedy sygnał wyływa od członków dalszej rodziny, opiekunek, lekarzy, wychowawców przedszkolnych, psychologów lub innych osób mających kontakt z dzieckiem. W przypadku takich podejrzeń, warto szybko zgłosić się na wizytę do specjalistycznego ośrodka (Poradni dla Dzieci z Autyzmem) z prośbą o ocenę rozwoju dziecka (szybko z tego względu, że oczekiwanie na termin wizyty może być długie). W większości tego rodzaju placówek, również finansowanych przez NFZ, **nie jest wymagane skierowanie**. Jeżeli jego przedstawienie jest wymagane, poproś o nie lekarza rodzinnego lub pediatrę w Twojej Poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

**Informacje o placówkach, w których możesz uzyskać
pomoc diagnostyczną, znajdziesz w rozdziale
ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE**

■ **WAŻNE INFORMACJE** ► Twoje dziecko i Ty potrzebujecie konkretnej oceny prawidłowości rozwoju dziecka – wykluczenia lub potwierdzenia zaburzeń – przez postawienie rozpoznania zgodnego z kryteriami diagnostycznymi obowiązującej w Polsce klasyfikacji Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10 (*patrz ramka z wykazem rozpoznań CAŁOŚCIOWYCH ZABURZEŃ ROZWOJOWYCH*).

CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJOWE

Wykaz rozpoznań według obowiązującej w Polsce
Międzynarodowej Klasyfikacji
Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10

F 84 Całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.0 Autyzm dziecięcy

F 84.1 Autyzm atypowy

F 84.2 Zespół Retta

F 84.3 Inne dziecięce zaburzenia dezintegracyjne

F 84.4 Zaburzenia hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym i ruchami stereotypowymi

F 84.5 Zespół Aspergera

F 84.8 Inne całościowe zaburzenia rozwojowe

F 84.9 Całościowe zaburzenia rozwojowe, nieokreślone

W przypadkach trudnych diagnostycznie może to być początkowo rozpoznanie wstępne, do dalszej obserwacji i weryfikacji diagnozy w ciągu kilku miesięcy. Placówka, stawiająca rozpoznanie wstępne, powinna wskazać jak i gdzie kontynuować postępowanie diagnostyczne.

W przypadku występowania nieprawidłowości w rozwoju, przedłużenie procesu stawiania ostatecznej diagnozy nie powinno odraczać podjęcia oddziaływań terapeutycznych.

Ze względu na ewentualną potrzebę zapewnienia dziecku odpowiednich świadczeń zdrowotnych, edukacyjnych i pomocy społecznej, konieczne jest uzyskanie **potwierdzenia rozpoznania w formie pisemnego zaświadczenia.**

■ **UWAGA** ► Opisany wyżej proces diagnostyczny dotyczy ustalenia rozpoznania rozumianego w sensie medycznym, to znaczy czy w przypadku Twojego dziecka występuje lub nie występuje autyzm dziecięcy bądź inne całościowe zaburzenie rozwojowe (ze spektrum autyzmu). Taka diagnoza w terminologii medycznej określana jest jako **diagnoza nozologiczna** (oznacza rozpoznanie konkretnej jednostki chorobowej lub zespołu zaburzeń zgodnie z kryteriami diagnostycznymi klasyfikacji ICD-10).

Oprócz diagnozy nozologicznej niezbędne jest również dokonanie **diagnozy funkcjonalnej** Twojego dziecka. **Diagnoza funkcjonalna** określa poziom rozwojowy dziecka we wszystkich istotnych funkcjach, m.in. ruchowych, percepcyjnych, poznawczych, porozumiewania się z otoczeniem, w odniesieniu do inwentarzy prawidłowego rozwoju. Dokonywana jest przy pomocy odpowiednich skal i testów. Najczęściej stosowanym narzędziem diagnostycznym dla dzieci z autyzmem jest PEP-R (Profil Psychoedukacyjny wg E. Schoplera), a dla młodzieży i dorosłych z autyzmem – jego odpowiednia do wieku wersja AAPEP (lub nowsza TTAP). Diagnoza funkcjonalna jest podstawą do tworzenia **indywidualnych planów i programów terapeutycznych oraz edukacyjnych** dla dzieci i młodzieży z autyzmem. Powinna być cyklicznie ponawiana w miarę rozwoju dziecka. Jest

podstawą kompleksowego postępowania terapeutycznego. Dlatego jest niezbędna w następnych etapach po diagnozie nozologicznej.

PO DIAGNOZIE

Jeżeli w wyniku postępowania diagnostycznego podejrzenie zaburzeń rozwoju u Twojego dziecka zostało potwierdzone, jeżeli rozpoznano u niego autyzm dziecięcy, Zespół Aspergera lub inne całościowe zaburzenie rozwojowe to:

twoje dziecko powinno zostać jak najszybciej objęte pomocą terapeutyczną, rehabilitacyjną i edukacyjną.

Składają się na nią świadczenia zdrowotne, edukacyjne (dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz pomocy społecznej, które przedstawiamy w kolejnych rozdziałach Informatora.

■ **UWAGA** ►► Z interwencją terapeutyczną nie można czekać również w przypadku przedłużania się procesu diagnostycznego.

Może mieć miejsce sytuacja, w której ze względu na trudności diagnostyczne po pierwszych wizytach nie zostało jeszcze postawione ostateczne, jednoznaczne rozpoznanie. Niezbędna jest wówczas dłuższa obserwacja, kontynuacja postępowania diagnostycznego. Jednak jeżeli diagnoza wstępna potwierdza podejrzenie całościowych zaburzeń rozwojowych, konieczne jest podjęcie oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych bezzwłocznie, na podstawie wstępnego rozpoznania, nie czekając na potwierdzenie ostatecznej diagnozy.

I. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I REHABILITACYJNE

■ POMOC W RAMACH UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

System opieki zdrowotnej w Polsce powinien obejmować pomocą specjalistyczną osoby z autyzmem. Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zawiera umowy na świadczenie usług zdrowotnych dla osób z autyzmem i innymi pokrewnymi zaburzeniami rozwojowymi. Usługi te są kontraktowane w ramach Poradni dla Osób z Autyzmem. Także Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży mogą zakontraktować świadczenia zdrowotne dla osób z autyzmem, jeżeli prowadzą odpowiednie programy terapeutyczne dla tych osób.

NFZ zawiera kontrakty na świadczenia Poradni dla Osób z Autyzmem również z niepublicznymi poradniami (niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej NZOZ), prowadzonymi przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) oraz podmioty prywatne.

■ **UWAGA** ► Twoje dziecko może skorzystać ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, jeżeli odprowadzane są składki zdrowotne za dziecko (powinno być ono zgłoszone do ubezpieczenia). Korzystając ze służby zdrowia w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, należy przedstawić dowód ubezpieczenia.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do świadczeń zdrowotnych

(odległy termin wizyty, brak miejsc, brak specjalistycznych placówek zdrowotnych dla osób z autyzmem) skargi możesz kierować do:

Sekcji Skarg i Wniosków Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ

ul. Szkolna 16 (zgłaszanie skarg i wniosków pisemnie), 20-124 Lublin, tel. (081) 531 06 50
ul. Koryznowa 2d (zgłaszanie skarg i wniosków osobiście), 20-137 Lublin, tel. (081) 748 36 57 wew. 164

Działu Skarg i Wniosków przy Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia

ul. Grójecka 186, 02-390 Warszawa, tel. (022) 572 61 55, 572 61 95

Biura Rzecznika Praw Pacjenta

ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa, sekretariat: tel. (022) 532 82 50, fax (022) 532 82 30
ogólnopolska bezpłatna infolinia: 800 190 590
e-mail: sekretariat@bpp.gov.pl
www.bpp.gov.pl

Fundacji Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej

ul. Nowogrodzka 62a lok. 315, 02-002 Warszawa, tel. (022) 474 15 22, fax (022) 474 15 23
e-mail: kontakt@prawapacjenta.eu
<http://www.prawapacjenta.eu/>

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń zdrowotnych może być:

- dla osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę – druk ZUS RMUA wydawany przez pracodawcę, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja ubezpieczeniowa wraz z aktualnym wpisem i pieczętką (wpis ten ważny jest tylko miesiąc),
- dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą – aktualny dowód wpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- dla osoby ubezpieczonej w KRUS – legitymacja KRUS wraz z dowodem wpłaty ostatniej składki na ubezpieczenie społeczne,
- dla emerytów i rencistów – legitymacja emeryta lub rencisty lub aktualny odcinek emerytury lub renty,
- dla osoby bezrobotnej – aktualne zaświadczenie z Urzędu Pracy,
- dla osoby ubezpieczonej dobrowolnie – umowa zawarta z NFZ wraz z aktualnym dowodem opłaty składki,
- dla członka rodziny osoby ubezpieczonej – dowód opłacenia składki zdrowotnej przez osobę, która zgłosiła członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, legitymacja rodzinna z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualną datą i pieczętką płatnika lub ZUS, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy, legitymacja emeryta lub rencisty z wpisanymi członkami rodziny wraz z aktualnym odcinkiem emerytury lub renty; w przypadku członków rodziny – dzieci, które ukończyły 18 r.ż., dodatkowo należy przedstawić dokument potwierdzający fakt kontynuacji nauki (do 26 r.ż.) lub dokument potwierdzający znaczny stopień niepełnosprawności.

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, które poradnie zawarły kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na leczenie osób z autyzmem można uzyskać:

- dzwoniąc na prowadzoną w oddziale wojewódzkim NFZ infolinię dotyczącą kontraktów zawartych na świadczenia zdrowotne:

Lubelski Oddział NFZ

Sekcja Opieki Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień, Rehabilitacji Leczniczej, Świadczeń Pielęgnacyjnych i Opiekuńczych, Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej
tel. (081) 531-05-90

- na stronie internetowej

<https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Provider/Index?ROK=2015&OW=03&ServiceType=04&Code=&Name=&City=&Nip=&Regon=&Product=%C5%9Bwiadczenia+dla+os%C3%B3b+z+autyzmem&OrthopedicSupply=false>

NIEPUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ:

PORADNIE DLA OSÓB Z AUTYZMEM,
KTÓRE MAJĄ W 2015 R. ZAWARTY KONTRAKT Z NFZ

Chełm

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MARMED"

Poradnia dla dzieci z autyzmem

ul. Szymanowskiego 6, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 90 74

www.nzozmarmed.pl

*Dni przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek: 8.00 – 20.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 5 miesięcy
kryteria zapisów: dzieci, młodzież do 18 roku życia

Oferowana pomoc:

TERAPIA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- terapia zajęciowa
- terapia psychologiczna
- terapia pedagogiczna
- fizjoterapia

orientacyjny czas oczekiwania: 2 - 3 miesiące

kryteria zapisów: dzieci, młodzież do 18 roku życia

Lublin

NZOZ Centrum Medyczne SANUS

Poradnia dla Osób z Autyzmem Dziecięcym

ul. Magnoliowa 2, 20-143 Lublin, tel. (081) 747 39 99, 0 668 136 582

e-mail: kontakt@sanus.lublin.pl

<http://sanus.lublin.pl/index.php?g=poradnia-dla-osob-z-autyzmem-dzieciecym-o-nas>

*Dni przyjmowania pacjentów:
poniedziałek - piątek 8:00 - 20:00,
sobota: 8.00-12.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 10 miesięcy
kryteria zapisów: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
 - fizjoterapia, integracja sensoryczna
 - zajęcia indywidualne
 - trening umiejętności społecznych
 - opracowywanie zindywidualizowanych programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych
 - dogoterapia
 - hipoterapia
 - grupa wsparcia dla rodziców i rodzin
 - pomoc psychologiczna dla rodzin
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- konsultacje psychiatryczne, psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, rodzinne

Fundacja Alpha

ul. Cicha 10, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 58 06

e-mail: biuro@autyzmlublin.pl

www.autyzmlublin.pl

NZOZ Centrum Terapii Autyzmu Alpha

Poradnia dla osób z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami rozwoju

http://www.autyzmlublin.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=5

UWAGA: diagnostyka i terapia w ramach kontraktu z NFZ

*Dni przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek godz. 10.00-20.00, soboty 10.00-14.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - diagnoza psychiatryczna, psychologiczna, pedagogiczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 11 miesięcy
kryteria zapisów: dzieci, młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- indywidualna terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna
- zajęcia indywidualne
- trening tożsamości
- trening umiejętności społecznych
- integracja sensoryczna
- terapia zajęciowa
- fizjoterapia
- zajęcia grupowe dla osób dorosłych

orientacyjny czas oczekiwania: w miarę zwalniających się miejsc, aktualnie brak miejsc

kryteria wiekowe: dzieci, młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

INNE FORMY POMOCY:

- konsultacje psychiatryczne, psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, rodzinne
- konsultacje dla rodziców i rodzeństwa
- szkolenia i warsztaty dla rodziców i profesjonalistów

powiat biały

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS

Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym

ul. Warszawska 88, 21-580 Wisznice, tel. (083) 378 25 35

<http://nzo-sanus.mylekarze.pl/>

<http://nzo-sanus.mylekarze.pl/265645-poradnia-dla-osob-z-autyzmem-dziecięcym>

*Dni przyjmowania pacjentów:
poniedziałek - piątek 8:00 - 20:00*

Oferowana pomoc:

TERAPIA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- terapia psychologiczna
- terapia logopedyczna
- terapia pedagogiczna
- integracja sensoryczna

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r. ż.

PORADNIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DZIAŁAJĄCE W RAMACH PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA
KTÓRE MAJĄ W 2015 R. ZAWARTY KONTRAKT Z NFZ

Lublin

Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie

Poradnia Zdrowia Psychicznego

ul. prof. Antoniego Gębali 6, 20-093 Lublin, tel. (81) 742 75 77 (informacja),
(81) 740 96 00 (rejestracja), (81) 718 54 43 (neurolog dziecięcy)
www.usdlublin.pl

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów:
poniedziałek-piątek: 8.00-18.00*

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- diagnoza neurologiczna, psychiatryczna i psychologiczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco (psycholog i psychiatra)
ok. 6 miesięcy (neurolog)
- kryteria zapisów:** dzieci, młodzież od 1 do 18 roku życia

DZIENNE OŚRODKI ADAPTACYJNE

Lublin

Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelktualną

ul. Poturzyńska 1, 20-853 Lublin , tel. (81) 466 55 68
e-mail: doal@tlen.pl
http://www.doa.lublin.eu

***Uwaga:** na terenie Ośrodka realizowany jest obowiązek szkolny.*

Ośrodek przeznaczony jest dla dzieci:

- z niepełnosprawnością intelektualną
- z mózgowym porażeniem dziecięcym
- z autyzmem (ze sprzężeniem z niepełnosprawnością intelektualną)
- z zespołem Downa
- innymi zespołami genetycznymi

Oferowana pomoc:

DIAGNOZA:

- psychologiczna
- logopedyczna
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
- kryteria wiekowe:** dzieci, młodzież i młodzi dorośli do 25 r.z.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, mózgowie porażenie dziecięce, zespół Downa, inne zespoły genetyczne
 - rehabilitacja społeczna
 - kinezyterapia
 - hydroterapia
 - termoterapia
 - masaż leczniczy
 - muzykoterapia
 - terapia psychologiczna,
 - terapia logopedyczna
 - spotkania integracyjne
 - wycieczki integracyjno-rekreacyjne
 - spotkania świąteczne i zabawy okolicznościowe
 - imprezy artystyczne promujące twórczość osób niepełnosprawnych
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
kryteria wiekowe: dzieci, młodzież i młodzi dorośli do 25 r.ż.

INNE PLACÓWKI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Biała Podlaska

Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: sekretariat@wspolnyswiat.org
<http://www.wspolnyswiat.org/>

*Dni przyjmowania pacjentów:
poniedziałek- piątek 8:00-16.00,
sobota 9.00-14.00*

Ośrodek Terapii i Diagnostyki Dzieci Autystycznych „Wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511
e-mail: sekretariat@wspolnyswiat.org
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Oferowana pomoc:

DIAGNOZA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
 - nozologiczna i funkcjonalna
- orientacyjny czas oczekiwania:** 6 miesięcy
kryteria wiekowe: dzieci i młodzież do 18 r.ż.

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- indywidualna terapia psychologiczna
- indywidualna terapia pedagogiczna
- indywidualna terapia logopedyczna
- muzykoterapia
- integracja sensoryczna
- dogoterapia
- hipoterapia,
- metoda stymulacji słuchu Johansena

- arteterpia
 - zajęcia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne
 - EEG BioFeedback
 - terapia czaszkowo-krzyżowa
 - terapia taktylna
 - terapia Snoezelen - sala doświadczania świata
 - zajęcia indywidualne i grupowe
 - basen
 - fizjoterapia
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco
kryteria wiekowe: dzieci i młodzież

Oferowana pomoc:

Punkt Konsultacyjny:

telefoniczne umawianie wizyt p. Agnieszka Gryciuk 0 509 846 511

e-mail: punktkonsultacyjny@o2.pl

- specjaliści pracujący w Punkcie Konsultacyjnym:
 - lekarz psychiatra dziecięcy
 - psycholog
 - pedagog
 - neurologopeda

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 20, 20-319 Lublin, tel. 884 355 955, (81) 444 34 20

e-mail: kta.lublin@wp.pl

www.kta.lublin.pl

*Dni i godziny otwarcia placówki:
 poniedziałek-piątek: 9.00-19.00,
 soboty 8.00-12.00*

Oferowana pomoc w ramach oferty odpłatnej:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- diagnoza nozologiczna
- diagnoza funkcjonalna

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria zapisów: dzieci i młodzież, dorośli

Punkt diagnostyczno-terapeutyczny dla osób z autyzmem i ich otoczenia

*Dni i godziny otwarcia placówki:
 poniedziałek-piątek: 9.00-20.00, soboty 8.00-14.00*

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwoju
- terapia indywidualna i grupowa
- realizacja programów terapeutycznych oraz tworzenie we własnym zakresie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; rozwijanie umiejętności społecznych oraz umiejętności samoobsługi
- zajęcia z logopedą
- terapia z pedagogiem
- komunikacja alternatywna
- Integracja Sensoryczna
- muzykoterapia
- arteterapia

- dogoterapia
 - hipoterapia
 - hydroterapia
 - Klub dla młodzieży i dorosłych osób z autyzmem
 - Trening Umiejętności Społecznych dla średnio i wysoko funkcjonujących osób z autyzmem i z Zespołem Aspergera
 - konsultacje dla rodziców, zalecenia do pracy w domu
 - Trening Umiejętności Przedszkolnych
 - aktywizacja społeczna i zawodowa
- orientacyjny czas oczekiwania:** na bieżąco w zależności od wolnych miejsc
kryteria zapisów: diagnoza autyzmu/zaburzeń pokrewnych oraz orzeczenie o niepełnosprawności

UWAGA: oferta bezpłatna w ramach projektu współfinansowanego ze środków PFRON

Oferowana pomoc:

INNE:

- konsultacje psychologiczne
- szkolenia i warsztaty
- Indywidualne Programy Rozwoju

- programy terapeutyczne
- opinie

Uwaga: konsultacje i porady w miarę potrzeb po wcześniejszym kontakcie telefonicznym.

opole lubelskie

Stowarzyszenie Rodzin z Autyzmem „Elf”

ul. Szkolna 5, 24-300 Opole Lubelskie, tel. kom. 515 141 793, tel. (81) 827 23 67

*Dni i godziny przyjmowania pacjentów:
po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej*

UWAGA: Stowarzyszenie działa na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu Lubelskim.

Oferowana pomoc:

- grupa wsparcie dla rodziców
- terapia integracji sensorycznej

Uwaga: terapia dla członków Stowarzyszenia jest nieodpłatna

PRYWATNE PLACÓWKI DIAGNOSTYCZNO-TERAPEUTYCZNE

Lublin

Centrum Autyzmu i Zespołu Aspergera SYNTHESIS

ul. Jana Sawy 3, 20-632 Lublin, tel. kom. 0 792 480 840

e-mail: biuro@centrumautyzmu.pl

<http://www.centrumautyzmu.pl/>

Dni i godziny przyjmowania pacjentów:

poniedziałek-piątek: 9.00-19.00,

sobota: 8.00-16.00

wcześniejsza rezerwacja telefoniczna

Uwaga: świadczenia odpłatne

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe
- diagnoza nozologiczna
- diagnoza funkcjonalna,
- diagnoza logopedyczna,
- diagnoza integracji sensorycznej,
- opinie specjalistyczne: psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria zapisów: dzieci, młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe
- terapia indywidualna i grupowa
- realizacja oraz tworzenie we własnym zakresie programów terapeutycznych
- terapia edukacyjna
- terapia logopedyczna
- integracja sensoryczna
- trening umiejętności społecznych (TUS)
- trening umiejętności szkolnych (TUSZ) – dla zerówki
- indywidualny trening rozwoju osobistego dla osób z ZA
- zajęcia z psychologiem, modyfikowanie zachowań trudnych
- trening uwagi słuchowej
- terapia czaszkowo-krzyżowa
- muzykoterapia
- dogoterapia
- hipoterapia
- psychoterapia dla rodzin

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

kryteria zapisów: dzieci, młodzież, dorośli

Oferowana pomoc:

KONSULTACJE:

- konsultacje lekarskie
- konsultacje psychologiczne
- poradnictwo organizacyjno-prawne
- konsultacje dla rodziców, zalecenia do pracy w domu

Oferowana pomoc:

SZKOLENIA:

- szkolenia dla rodziców i nauczycieli
- staże i szkolenia dla terapeutów

Centrum Terapeutyczne "OSWOIĆ AUTYZM"

ul. Lotnicza 15 lok. 2, 20-354 Lublin, tel. kom. 0 512 347 836

e-mail: biuro@oswoicautyzm.com

<http://www.oswoicautyzm.pl/>

Dni i godziny przyjmowania pacjentów:

poniedziałek - piątek: 12.00-19.00,

sobota: 9.00-14.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe
- diagnoza całościowa (nozologiczna i funkcjonalna)
- diagnoza integracji sensorycznej
- orientacyjny czas oczekiwania:** około 1 miesiąca
- kryteria zapisów:** dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe
- opracowywanie indywidualnych programów stymulacyjno-rozwojowych
- zajęcia stymulacyjno rozwojowe indywidualne i grupowe prowadzone przez pedagoga specjalnego, psychologa lub terapeutę wczesnego wspomagania rozwoju
- terapia logopedyczna
- terapia ręki
- integracja sensoryczna
- rozwianie samodzielności
- trening umiejętności społecznych
- praca nad trudnymi zachowaniami
- wsparcie medyczne
- orientacyjny czas oczekiwania:** brak wolnych miejsc
- kryteria zapisów:** dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym

Oferowana pomoc:

INNE FORMY POMOCY:

- grupy wsparcia dla rodziców
- zajęcia z rodzeństwem
- poszukiwanie i szkolenie wolontariuszy wspierających rodziców w domu
- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców
- warsztaty dla lekarzy
- warsztaty i konsultacje dla nauczycieli pracujących z dziećmi z autyzmem

K2 Studio Działań Plastycznych i Terapeutycznych

ul. Juranda 7, 20-629 Lublin, tel. (081) 525 16 42, tel. kom. 0 501 707 848

e-mail: studiok2@studio-k2.pl

<http://www.studio-k2.pl/>

Dni i godziny przyjmowania pacjentów:

poniedziałek - piątek: 7.00–19.00,

sobota: 8.00-13.00

Oferowana pomoc:

DIAGNOSTYKA:

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe

- diagnoza funkcjonalna

orientacyjny czas oczekiwania: około 3 tygodni.

kryteria zapisów: dzieci od 2 roku życia, młodzież, młodzi dorośli

Oferowana pomoc:

TERAPIA I REHABILITACJA::

- autyzm, Zespół Aspergera, całościowe zaburzenia rozwojowe, ADHD, dysleksja

- terapia behawioralna

- trening umiejętności społecznych dla wysoko funkcjonujących osób z autyzmem i dla osób z Zespołem Aspergera

- logopedia i terapia mowy

- integracja sensoryczna (w ofercie również jest diagnoza SI)

- zajęcia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne

- arteterapia

- muzykoterapia

- zajęcia z psychologiem

- zajęcia z pedagogiem

- terapia z psychologiem dla rodziców i rodzeństwa

- terapia zajęciowa

- kinezylogia edukacyjna

- biofeedback

- psychoterapia

kryteria zapisów: dzieci, młodzież, dorośli

orientacyjny czas oczekiwania: na bieżąco

II. POMOC OFEROWANA W RAMACH SYSTEMU EDUKACJI

■ ŚWIADCZENIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

Poradnie wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego niezbędne w przedszkolach i szkołach oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, udzielają też pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i ich rodzinom.

Do zadań poradni psychologiczno-pedagogicznych należy m.in. terapia zaburzeń rozwojowych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny oraz szkoły.

Poradnie wydają opinie w sprawach dotyczących m.in.:

- wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,
- dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom,
- zwolnienia ucznia z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego,
- przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta.

Pomoc oferowana w ramach poradni psychologiczno-pedagogicznych jest bezpłatna.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 ., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad
działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni
specjalistycznych (Dz .U. Nr 228, poz. 1488)
)*

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dotyczące poradni psychologiczno-pedagogicznych powinny znajdować się w starostwie w Wydziale Edukacji (Oświaty) oraz w analogicznym wydziale Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy. Informacji tych można także szukać w Kuratorium Oświaty.

▶▶ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Spis Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych na terenie woj. lubelskie znajduje się na [www:
http://www.cie.men.gov.pl/images/stories/sio_wykazy/lubelskie.xls](http://www.cie.men.gov.pl/images/stories/sio_wykazy/lubelskie.xls)

Biała Podlaska

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Waryńskiego 3, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 341 67 37, fax (083) 343 37 26
e-mail: pppbbp@op.pl
www.pppbialapodlaska.pl

Chełm

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1

ul. Połaniecka 5, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 94 61, 565 73 69
e-mail: zwipp1@o2.pl
www.zwipp1.szkolnastrona.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2

ul. Powstańców Warszawy 8, 22-100 Chełm, tel./ fax (082) 565 73 69
e-mail: pppch2@poczta.onet.pl
www.zwipp2.pl

Lublin

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają następujące poradnie:

Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna TWP

ul. Kosmowskiej 1B/4 L, 20-815 Lublin, tel. (081) 740 34 13, 827 52 14,
tel. kom. 0 694 264 970
e-mail: poradnia.twp@tlen.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1

ul. Pogodna 54, 20-337 Lublin, tel. (81) 745 85 52, fax (81) 745 75 78
e-mail: poczta@ppp1.lublin.eu
www.ppp1.lublin.eu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2

ul. Kaprysowa 1, 20-841 Lublin, tel./ fax (081) 741 27 77
e-mail: ppp2@um.lublin.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3

ul. Rzeckiego 21, 20-637 Lublin, tel. (081) 525 09 99, fax (081) 524 56 09
e-mail: ppp3_21@wp.pl
www.ppp3.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4

ul. I Armii Wojska Polskiego 1, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 48 22,
fax (081) 532 63 40
e-mail: poczta@zp2.lublin.eu
www.zp2-lublin.pl

Uwaga: Poradnia prowadzi terapię dzieci z autyzmem

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 6 w Zespole Poradni Nr 3

ul. Młodej Polski 30, 20-863 Lublin, tel. (081) 741 09 30, 0501 370 090
e-mail: poczta@zp3.lublin.eu
www.zp3.lublin.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 7

ul. Karłowicza 4, 20-027 Lublin, tel. (081) 532 80 78
e-mail: ppp7_lublin@powiat.lublin.pl
www.ppp7.lublin.pl

Prywatna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „NOWA”

ul. Kiwerskiego 3, 20-240 Lublin, tel. (81) 747 65 36
e-mail: poradnia.nowa@gmail.com
www.poradnia-nowa.pl

Psychologiczne Centrum Diagnostyki i Terapii (niepubliczne)

ul. Projektowa 4, 20-209 Lublin, tel. (081) 749 32 20, fax (81) 749 32 13

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju

Specjalistyczna Poradnia Zawodowa w Zespole Poradni Nr 1

ul. Magnoliowa 8, 20-143 Lublin, tel. (081) 747 35 26
e-mail: poradnia@zp1.lublin.pl
www.zp1.lublin.pl

Uwaga: Poradnia wydaje tylko opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (niepubliczna)

ul. Grotgera 8/4, 20-029 Lublin, tel./ fax (081) 525 01 17, 524 37 87
e-mail: sPPP@op.pl
www.poradniapsychologiczna.lublin.pl

Zamość

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2

ul. Okrzei 24, 22-400 Zamość, tel./ fax (084) 639 59 96

e-mail: poradnia2@o2.pl

www.ppp2zamosc.pl

powiat bialski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Warszawska 44, 21-580 Wisznice, tel./ fax (083) 378 22 37

e-mail: poradniapp@poczta.fm

powiat biłgorajski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Kościuszki 41/43, 23-400 Biłgoraj, tel./ fax (084) 686 10 66

e-mail: pppbil@poczta.fm

www.ppplbl.pl

powiat chełmski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydają dwie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 4, 22-145 Dubienka, tel. (082) 566 80 88

e-mail: ppp-dubienka@tlen.pl

www.ppp-dubienka.cba.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Lubelska 24b, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel./ fax (082) 566 30 00

e-mail: poradnia.rejowiec@wp.pl

www.poradniarejowiec.cba.pl

powiat hrubieszowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamojska 16a, 22-500 Hrubieszów, tel./ fax (084) 696 29 07

e-mail: ppphrub@wp.pl

www.ppphrubieszow.pl

powiat janowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel./ fax (015) 872 40 41

e-mail: pppjanow@wp.pl

www.pppjanow.szkolnastrona.pl

powiat krasnostawski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Sobieskiego 3, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 36 08

e-mail: pppkrasnystaw@wp.pl

powiat kraśnicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

ul. Słowackiego 7, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 87 88 , tel./ fax (081) 825 25 76

e-mail: anpzppp@o2.pl

www.poradniakrasnik.pl

powiat lubartowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 16, 21-100 Lubartów, tel./ fax (81) 855 22 68, tel. (81) 854 68 22

e-mail: poradnialubartow@op.pl

www.poradnialubartow.pl

powiat lubelski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Fabryczna 2 b, 24-200 Bełżyce, tel./ fax (081) 517 27 78

e-mail: ppp.belzyce@powiat.lublin.pl

www.poradniabelzyce.pl

powiat łączyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Al. Jana Pawła II 95 , 21-010 Łęczna, tel./ fax (081) 462 25 89

e-mail: ppp.leczna@op.pl

www.pppleczna.pl

powiat łukowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Piłsudskiego 22, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 21 19, fax (025) 798 48 56
e-mail: ppp_lukow@interia.pl
www.poradnia.lukow.pl

powiat opolski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Szkolna 5, 24-300 Opole Lubelskie, tel./ fax (081) 827 23 67
e-mail: ppp.opole.lub@interia.pl

powiat parczewski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Mickiewicza 5, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 354 28 13
e-mail: poradnia.parczew@interia.pl
www.poradnia.parczew.pl

powiat puławski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Al. Królewska 19, 24-100 Puławy, tel./ fax (081) 886 47 96
e-mail: poradnia.pulawy@wp.pl
www.poradnia.pulawy.pl

powiat radzyński

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Jana Pawła II 6, 21-300 Radzyń Podlaski, tel./ fax (083) 352 03 09
e-mail: sekretariat.ppp.radzyn@pra.pl

powiat rycki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Żytnia 5a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 26 40
e-mail: porpsychpedwrykach@op.pl
www.ppp-ryki.pl

powiat świdnicki

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Norwida 2a, 21-040 Świdnik, tel.(081) 751 52 36, fax (081) 759 15 10
e-mail: info@poradnia.swidnik.pl
www.poradnia.swidnik.pl

powiat tomaszowski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Siwa Dolina 2a, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 663 43 64,
fax (84) 663 43 81
e-mail: poradnia@ppp-tomaszow.pl
www.ppp-tomaszow.pl

powiat włodawski

orzeczenia i opinie dla dzieci z autyzmem wydaje poradnia:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Partyzantów 17, 22-200 Włodawa, tel./ fax (082) 572 12 71
e-mail: pppwlodawa@o2.pl
www.pppwlodawa.pl

■ WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Pomoc ta organizowana jest dla małych dzieci (od urodzenia do momentu pójścia do szkoły, zazwyczaj do 7 roku życia). Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci ma na celu pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności, do podjęcia nauki w szkole.

Wczesne wspomaganie może być organizowane w przedszkolu, w szkole podstawowej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w publicznej i niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, jeżeli mają one możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, w szczególności dysponują środkami dydaktycznymi i sprzętem, niezbędnymi do prowadzenia wczesnego wspomaganie. Jednak nie wszystkie ww. placówki prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju.

Pomoc ta oferowana jest przez zespół specjalistów, w skład którego wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi z zaburzonym rozwojem psychoruchowym: oligofrenopedagog, tyflopodagog lub surdopedagog, psycholog, logopeda, inni specjaliści – w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny.

Zespół ten ustala kierunki pracy z dzieckiem oraz harmonogram podejmowanych działań w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia jego rodziny. Poza tym do jego zadań należy: nawiązanie współpracy z zakładem opieki zdrowotnej lub ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku rehabilitacji, terapii lub innych form pomocy, opracowanie i realizacja indywidualnego programu pracy z dzieckiem i jego rodziną, analiza skuteczności pomocy udzielanej w ramach wczesnego wspomaganie. Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie organizowane są w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

■ **UWAGA** ► Ze względu na bardzo małą liczbę godzin przewidzianą w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju (od jednej do dwóch godzin tygodniowo) forma ta może być jedynie uzupełnieniem podstawowych form terapii dla dzieci z autyzmem i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Aby dziecko mogło skorzystać z tego rodzaju wsparcia, musi mieć wydaną opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Opinie te wydają publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne.

Pomoc oferowana w ramach wczesnego wspomagania rozwoju jest bezpłatna.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11.XI.2013 r.
w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz.U.2013 r., nr 1257)*

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Przede wszystkim postaraj się dotrzeć do publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Twoim mieście lub powiecie. Tam można dowiedzieć się o placówkach oświatowych, w których jest prowadzone wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Informacje te powinny znajdować się także w Wydziale Edukacji (Oświaty) Urzędu Miasta lub Urzędu Gminy oraz w analogicznym wydziale w starostwie powiatu.

Chełm

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Specjalne Nr 18 w Chełmie

Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Chełmie
ul. Trubakowska 59, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 34 51, fax (082) 563 45 98
email: zwipp1@o2.pl
www.zwipp1.scholaris.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1

w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1
ul. Połaniecka 5, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 94 61, 565 73 69
e-mail: ppp1chełm@o2.pl
www.zwipp1.scholaris.pl

Lublin

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Niepubliczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Rozwoju "Lolek" w Lublinie

(prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Lublinie)
ul. Rogowskiego 5, 20-840 Lublin, tel./fax. (81) 742 12 93
e-mail: zk.lublin@psouu.org.pl
<http://psouu.lublin.pl/niepubliczna-poradnia-wczesnego-wspomagania-rozwoju-lolek/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2

ul. Głuska 5, 20-439 Lublin, tel. (081) 744 47 07, fax (081) 744 47 07

e-mail: specos@poczta.fm

<http://www.sosw2.lublin.eu/>

Prywatna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „NOWA”

ul. Kiwerskiego 3, 20-240 Lublin, tel. (81) 747 65 36

e-mail: poradnia.nowa@gmail.com

<http://poradnia-nowa.pl/>

Zamość

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

ul. Śląska 45a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 25 25, fax (084) 639 67 60

e-mail: soswpl@poczta.onet.pl

powiat bialski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Specjalne Nr 1 w Międzyrzeczu Podlaskim

ul. Leśna 2a, 21-560 Międzyrzecz Podlaski, tel. (083) 311 92 08, fax (083) 311 92 08

email: soszwmc@neostrada.pl

powiat janowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel./ fax (015) 872 40 41

e-mail: pppjanow@wp.pl

powiat krasnostawski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

**Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych
w Krasnymstawie**

ul. Kwiatowa 2, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 32 27

e-mail: nzozort@interia.pl

www.magnumbonum.pl

powiat lubartowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. 3 Maja 16, 21-100 Lubartów, tel./ fax (081) 855 22 68

e-mail: poradnialubartow@op.pl

www.ppplubartow.strona.pl

powiat łukowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Przedszkole Integracyjne Nr 1 w Łukowie

Al. Kościuszki 21b, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 34 35

powiat parczewski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Mickiewicza 5, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 354 28 13

e-mail: poradnia.parczew@interia.pl

powiat radzyński

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Zofii Sękowskiej w Radzynie Podlaskim

ul. Sitkowskiego 1B, 21-300 Radzyń Podlaski, tel.(083) 351 30 09, fax (083) 352 78 71

e-mail: sekretariat.sosw.radzyn@pra

<http://soswradzynpodlaski.republika.pl/powitanie.htm>

powiat rycki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Żytnia 5a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 26 40

e-mail: porpsychpedwrykach@op.pl

powiat świdnicki

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Norwida 2a, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 52 36, fax (081) 759 15 10

e-mail: pppswid@wp.pl, info@poradnia.swidnik.pl

powiat tomaszowski

wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci z autyzmem prowadzi:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczak

ul. Wesoła 1, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 665 94 40

e-mail: soswtl@poczta.onet.pl

<http://www.soswtomaszowlub.szkolnastrona.pl/>

■ PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE I SZKOLNE DLA DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem, z zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami rozwojowymi w wieku przedszkolnym i szkolnym mają prawo do otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. O jego wydanie wnioskuje rodzice.

Orzeczenie to jest wydawane dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod kształcenia. Na tej podstawie przedszkole lub szkoła dostosowuje warunki i formy nauczania do potrzeb dziecka określonych w orzeczeniu. Prawo oświatowe gwarantuje dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwość uczęszczania do wszystkich typów przedszkoli i szkół: ogólnodostępnych (tzw. masowych), integracyjnych, z oddziałami integracyjnymi, specjalnych, z oddziałami specjalnymi.

Placówka oświatowa, do której uczęszcza dziecko, ma zapewnić mu realizację zaleceń określonych w orzeczeniu. Uczeń taki ma także prawo do dostosowania treści nauczania, a co za tym idzie – dostosowania systemu jego oceniania. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z autyzmem wydają poradnie psychologiczno-pedagogiczne wskazane przez kuratora oświaty.

Jeżeli stan zdrowia dziecka znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły (w tym do kl. 0), może być wydane orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Zajęcia te mogą być organizowane w domu rodzinnym, szkole lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym. Możliwe jest także wprowadzanie ucznia na zajęcia z innymi dziećmi, z klasą.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz.U.2010.228.1489),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz.U.2010.228.1490),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r.
w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 173, poz. 1072),
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 18 września 2008 r.
w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008 r., nr 175, poz. 1086).*

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o przedszkolach i szkołach integracyjnych można znaleźć w Urzędzie Gminy (Miasta) oraz w Kuratorium Oświaty. Informacje o szkołach specjalnych znajdują się w starostwach powiatu i w Kuratoriach Oświaty.

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem dostępu do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, przedszkola, szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznej możesz kontaktować się z:

- wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta odpowiedzialnym za sprawy edukacji,
- starostą odpowiedzialnym za sprawy edukacji (jeżeli chodzi o szkoły specjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne).

Jeżeli przedszkole, szkoła, poradnia psychologiczno-pedagogiczna łamie prawa ucznia (nie realizuje zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, nie organizuje zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, nie dostosowuje programu nauczania do potrzeb dziecka z orzeczoną kształceniem specjalnym), możesz kontaktować się z Rzecznikiem Praw Ucznia (osobą odpowiedzialną za kształcenie uczniów niepełnosprawnych) w:

Lubelskim Kuratorium Oświaty

ul. 3 Maja 6, kod 20-950, Lublin, tel. (081) 538 52 00, fax (081) 538 52 30,
(081) 538 52 65
e-mail: kuratorium@kuratorium.lublin.pl
www.kuratorium.lublin.pl

lub delegaturą Kuratorium Oświaty na Twoim terenie:

Delegatura Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, kod 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 81 73,
fax (083) 343 42 83, 343-17 58
e-mail: biala.podlaska@kuratorium.lublin.pl

Delegatura Kuratorium Oświaty w Chełmie

ul. Plac Niepodległości 1, 22-100 Chełm, tel. (082) 563-19-60,
fax (082) 563 14 32
e-mail: chelm@kuratorium.lublin.pl

Delegatura Kuratorium Oświaty w Zamościu

ul. Lwowska 19, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 57 43,
fax (084) 638 69 36
e-mail: zamosc@kuratorium.lublin.pl

■ SZKOŁY, W KTÓRYCH UCZĄ SIĘ DZIECI Z AUTYZMEM

Dzieci z autyzmem mają prawo uczęszczać do wszystkich placówek edukacyjnych (ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych).

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE ORAZ PROWADZĄCE ODDZIAŁY SPECJALNE:

Biała Podlaska

Zespół Szkół Specjalnych

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

ul. Orzechowa 58, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 341 64 34/35, fax (083) 343 66 67

e-mail: szkolaspecjalna@bialapodl.pl

<http://www.szkolaspecjalna.bialapodl.pl/>

Chełm

Zespół Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1

Przedszkole Specjalne Nr 18

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 12

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne nr 5

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 6

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Trubakowska 59, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 34 51, fax (082) 563 45 98

e-mail: zwipp1@o2.pl; zwipp1@gmail.com

<http://zwipp1.szkolnastrona.pl/>

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7

Szkoła Podstawowa

ul. Synów Pułku 15, 22-100 Chełm, tel./fax (082) 563 48 84

e-mail: sekretariat.zso7@op.pl

www.zso7.net.chelm.pl

Lublin

Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Tajemniczy Ogród” w Lublinie

(dla dzieci z autyzmem oraz innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju)

ul. Wojciecha Kiwerskiego 3, 20-240 Lublin, tel. (081) 747 71 13

e-mail: przedszkole@tajemniczyogrod.lublin.pl

<http://tajemniczyogrod.lublin.pl/>

Przedszkole Specjalne Nr 11

ul. Młodej Polski 30, 20-863 Lublin, tel. (081) 741 09 33, 443 85 90, fax (081) 442 05 76
e-mail: ps11lublin@wp.pl; pps11lub@zeto.lublin.pl

Oddział G Przedszkola Specjalnego nr 11 w Lublinie

ul. Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. (081) 747 14 23, fax (081) 748 36 39

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4 im. Janusza Korczaka**Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 26 im. Janusza Korczaka**

- 5 klas dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 20

- 3 klasy dla uczniów z autyzmem

ul. Bronowicka 21, 20-301 Lublin, tel. (081) 746 14 07, fax (081) 746 14 07 w111

e-mail: zs4@um.lublin.pl

www.zs4lublin.edupage.org

Zespół Szkół przy Dziecięcym Szpitalu Klinicznym**Szkoła Podstawowa Nr 41 w Lublinie im. Marii Grzegorzewskiej****Gimnazjum Specjalne**

ul. Chodźki 2, 20-950 Lublin, tel. (081) 741 06 61, fax (081) 741 0 661

e-mail: zs41@wp.pl

www.zs41lublin.bip.lubelskie.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2**Szkoła Podstawowa Nr 53 Specjalna****Gimnazjum Specjalne**

ul. Głuska 5, 20-439 Lublin, tel. (081) 744 47 07, fax (081) 744 47 07

e-mail: specos@poczta.fm

http://www.sosw2.lublin.eu/

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci i Młodzieży**Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej****Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka**

ul. Ludwika Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. 0606 605 081, 0660 712 599

mail: wwrdlublin@wp.pl

https://wwrdlublin.wordpress.com/

Oddział Przedszkolny**Szkoła Podstawowa Nr 54****Gimnazjum Specjalne**

ul. Hirszfelda 6, 20-092 Lublin, tel. (81) 747 14 23, fax (081) 748 36 39

e-mail: oswnw@um.lublin.pl

http://www.soswlublin.pl/

XVII LO specjalne dla uczniów niewidomych i słabo widzących**Policealna Szkoła Zawodowa nr 11****Punkt konsultacyjny dla rodziców i nauczycieli dzieci uczących się w systemie integracyjnym,****Internat**

ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin, tel. (81) 532 19 44

e-mail: sosw_wyscigowa@sosw.lublin.pl

http://soswlublin.pl/wyscigowa/

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niestyszającej i Słabo Słyszającej im. Jana Pawła II w Lublinie

Szkoła Podstawowa Nr 55

Gimnazjum Specjalne

Liceum Specjalne

ul. Lucyny Herc 4, 20-328 Lublin, tel. (081) 744 19 13, fax (081) 745 81 60

e-mail: soswddimniss@wp.pl

www.sosw.lublin.pl

Zamość

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Peowiaków 6a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 33 11 w.33, fax (084) 627 14 38

e-mail: malgorzatajagoda@o2.pl

www.spdn.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy

Przedszkole

- 2 grupy dla dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 11 w Zamościu

Gimnazjum nr 8 Specjalne w Zamościu

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1

Szkoła Przystosowująca do Pracy

- w szkołach działających w ramach Ośrodka jest łącznie 8 klas dla uczniów z autyzmem na wszystkich etapach kształcenia

ul. Słaska 45a, 22-400 Zamość, tel./ fax (084) 639 25 25, tel. (084) 639 67 60

e-mail: soswpl@poczta.onet.pl

<http://soswzamosc.internetdsl.pl/>

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Nr 7 z Oddz. Integracyjnymi im. Polskich Noblistów

ul. Peowiaków 32, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 50 47

powiat bialski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Przedszkole Specjalne Nr 1

- 2 oddziały dla dzieci z autyzmem

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne Nr 4

- oddział dla dzieci z autyzmem

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Leśna 2a, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 311 92 08, fax (083) 311 92 08,

tel. (083) 342 59 26 (Szkoła Przystosowująca do Pracy)

e-mail: sosw1@onet.pl

<http://www.sosw-miedzyrzec.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zalutyn 25, 21-530 Piszczac, tel. (083) 377 80 22, fax (083) 377 80 22

e-mail: sosw.zalutyn@interia.pl

www.sosw-zalutyn.pl

powiat biłgorajski

Szkoła Podstawowa Specjalna

Teodorówka 1, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 686 06 44

e-mail: sprw.teodorowka1@op.pl

Zespół Szkolno-Rewalidacyjny w Biłgoraju

Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy

ul. I Armii WP 4, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 627 49 64, 0502 350 931 (dyrektor)

<http://www.zsr.bilgo.pl/>

powiat chełmski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Graniczna 1, 22-175 Dorohusk, tel. (082) 566 10 33, fax (082) 566 10 33

e-mail: soswdorohusk@data.pl

<http://soswdorohusk.powiatchelmski.pl/>

powiat hrubieszowski

Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Hrubieszowie

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Nr 5

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Hrubieszowie

Szkoła Przysposabiająca do Pracy

Internat

ul. Zamojska 16A 22-500 Hrubieszów, tel./ fax (084) 696 24 55

e-mail: pzpsw@pzpswhrubieszow.pl

<http://sosw.hrubieszow.info/sosw2/>

powiat krasnostawski

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Kwiatowa 2, 22-300 Krasnystaw, tel. (082) 576 32 27

e-mail: nzoort@interia.pl

www.magnumbonum.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janiny Doroszewskiej

Przedszkole

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2

- oddział dla dzieci z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. PCK 2, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 23 08, tel. (082) 576 03 81

e-mail: soswkrasnystaw@poczta.onet.pl

www.soswkrasnystaw.pl

Na terenie Ośrodka prowadzona jest terapia:

- terapia metodą Tomatisa
- terapia metodą W. Sherborne
- terapia logopedyczna
- choreoterapia
- hipoterapia
- grupa wsparcia dla rodziców
- Biofeedback
- komunikacja alternatywna
- gimnastyka korekcyjna

powiat kraśnicki

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Kościuszki 23, 23-200 Kraśnik, tel./ fax (081) 825 28 82, 0669 807 888

e-mail: sekretariat@zs4-krasnik.iphost.pl

<http://zs4-krasnik.iphost.pl/www/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jerzego Rudlickiego

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Olbięcín 139, 23-230 Trzydnik Duży, tel./ fax (015) 873 14 24

e-mail: soswolbiecin@poczta.onet.pl

www.soswolbiecin.pl

powiat lubartowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Specjalna Szkoła Podstawowa

Gimnazjum Specjalne w Specjalnym

Choiny 6, 21-136 Firlej, tel./ fax (081) 857 50 16

e-mail: oswfirmlej@o2.pl

www.soswfirmlej.edu.pl

powiat lubelski

Zespół Szkół Specjalnych im. H. Ch. Andersena przy DPS w Matczynie

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Przystosowująca do Zawodu

Matczyn 9, 24-200 Bełżyce, tel. (081) 516 24 00, fax (081) 516 24 00

e-mail: zssmatczyn@poczta.onet.pl

<http://www.zssmatczyn.pl/onas.html>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Bystrzyca 92, 20-258 Lublin, tel. (081) 7510790, fax (081) 751 07 90

e-mail: sosw-bystrzyca@tlen.pl

www.powiat.lublin.pl/sosw.bystrzyca

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy

Załucze 59, 24-222 Niedzwica Kościelna, tel./ fax (081) 511 60 01

e-mail: sosw.zalucze@interia.pl

www.powiat.lublin.pl/sosw

powiat łukowski

Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Konopnickiej

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Szkoła Przystosowująca do Pracy

ul. Międzyrzecka 70A, 21-400 Łuków, tel./ fax (025) 798 27 72

e-mail: dyrektor@zsslukow.pl; ewa@zsslukow.pl; sekretariat@zsslukow.pl

<http://www.zsslukow.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum Specjalne

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Baczków 32B, 21-426 Wola Mysłowska, tel. (025) 629 09 62, fax (025) 629 20 03

e-mail: soszw_baczkow@o2.pl

Zespół Szkół przy SOSW

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

ul. Plac St. Wielgoska 5, 21-450 Stoczek Łukowski, tel. (025) 797 02 61

e-mail: zs_stoczek@wp.pl

Zespół Szkół Nr 2

ul. Warszawska 88, 21-400 Stoczek Łukowski, tel./ fax (025) 798 66 34

e-mail: zs2@lukow.net.pl

<http://www.zs2.lukow.pl/>

powiat opolski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ewy Szelburg-Zarembiny
Szkoła Podstawowa dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim,
Szkoła Podstawowa dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu
umiarkowanym i znacznym
Gimnazjum dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
Gimnazjum dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu
umiarkowanym i znacznym,
Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu
lekkim
Szkoła Przystosowująca do Pracy dla młodzieży ponadgimnazjalnej
z niepełnosprawnością
Karczmiska 1/304, 24-310 Karczmiska, tel. (081) 828 70 31, fax (081) 828 78 93
e-mail: soswkarczmiska@wp.xl.pl
<http://soswkarczmiska.szkolnastrona.pl/>

powiat puławski

Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Specjalistycznym
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 13
Gimnazjum Specjalne
ul. Bema 1, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 42 91 w.116, tel./ fax (081) 888 60 30
e-mail: zsprzyszpitalu.pulawy@interia.pl

Zespół Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych
Szkoła Podstawowa Nr 12
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 7
ul. Jaworowa 3, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 02 48, fax (081) 888 66 80
e-mail: sosw@oswiata.org.pl
<http://zsosw.net.pulawy.pl/pulawy/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Świętego Franciszka z Asyżu
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Internat
Kębło 7, 24-160 Wąwolnica, tel./ fax (081) 882 50 11
e-mail: keblo@top.lublin.pl
<http://zsosw.net.pulawy.pl/keblo/>

powiat radzyński

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Przedszkole
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3
Gimnazjum Specjalne
Szkoła Przystosowująca do Pracy
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
ul. Sitkowskiego 1, B 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 351 30 09, fax (083) 352 78 71
e-mail: sekretariat.sosw.radzyn@pra.pl; dyrektor.sosw@pra.pl
<http://www.sosw.powiatradzynski.pl/>
- w Ośrodku utworzono przedszkole i oddziały dla uczniów z autyzmem

powiat rycki

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Szkoła Podstawowa Nr 1 Specjalna

Gimnazjum Specjalne

ul. Niepodległości 8, 08-530 Dęblin, tel. (081) 883 00 17

e-mail: sosw@deblin.pl

<http://www.soswdeblin.pl/>

powiat świdnicki

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Henryka Sienkiewicza

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum Specjalne

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

ul. C.K. Norwida 4, 21-049 Świdnik, tel. (081) 468 89 79, 468 89 45, fax (081) 468 89 45

e-mail: sosw@sosw.marsoft.com.pl

www.sosw.marsoft.com.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Szkoła Podstawowa Specjalna

Gimnazjum

Szkoła Przystosowująca do Pracy

Kozice Dolne 33, 21-050 Piaski, tel. (081) 584 72 01, 584 72 00, fax (081) 584 72 01

e-mail: soswkozice@wp.pl

<http://soswkozicedolne.pl/>

powiat tomaszowski

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka

Szkoła Podstawowa Specjalna

- oddział dla uczniów z autyzmem

Gimnazjum Specjalne

- oddział dla uczniów z autyzmem

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy

ul. Wesoła 1, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 665 94 40

e-mail: soswtl@poczta.onet.pl

<http://www.soswtomaszowlub.szkolnastrona.pl/>

powiat włodawski

Gimnazjum z oddziałami przystosowującymi do pracy

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Żołnierzy WiN 16, 22-200 Włodawa, tel. (082) 5726345

e-mail: szkolawlodawa@eras.pl

www.wlodawa.edu.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 4
Gimnazjum Specjalne
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 2
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
II Uzupełniające LO Specjalne

ul. Partyzantów 13, 22-200 Włodawa tel. (082) 572 13 36, fax (082) 572 13 36
e-mail: sosw1@tlen.pl
www.sosw.wlodawa.elbi.pl

powiat zamojski

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Peowiaków 6a, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 33 11 w.33, fax: (084) 627 14 38
e-mail: malgorzatajagoda@o2.pl
www.spdn.pl

Zespół Szkół przy Sanatorium Rehabilitacyjnym

Szkoła Podstawowa Specjalna
Gimnazjum Specjalne

ul. Sanatoryjna 1, 22-440 Krasnobród, tel. (084) 660 82 41, fax (084) 660 82 41
e-mail: zespszokolsan@wp.pl

■ SZKOŁY I PRZEDSZKOLA INTEGRACYJNE LUB Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI:

Biała Podlaska

Samorządowe Przedszkole Integracyjne Nr 16 im. J. Brzechwy

ul. Wesoła 21-23, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 341 64 69, 341 64 70
e-mail: pl6bp@o2.pl
<http://www.p16bp.edu.pl/>

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 5 im. Jana Kochanowskiego

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 37 67, fax (083) 343 37 67
e-mail: sz5bp@o2.pl
www.szp5.republika.pl

Publiczne Gimnazjum nr 4 w Białej Podlaskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 341 64 42, fax (083) 341 64 42
e-mail: pg4-bialapodlaska@o2.pl
<http://www.gim4.bialapodl.pl/>

Zespół Szkół Zawodowych Nr 3

III Liceum Profilowane

Technikum Uzupełniające Nr 3

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Orzechowa 58, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 342 43 42, fax (083) 342 39 19

e-mail: zsznr3@zsznr3.bialapodlaska.pl

www.zsznr3.bialapodlaska.pl

Chełm

Przedszkole Miejskie Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Broniewskiego 14, 22-100 Chełm, tel./ fax (082) 565 28 47

e-mail: sekretariat@pm9chelmnazwa.pl

Językowe Przedszkole Integracyjne „W Kasztanowym Parku”

ul. Lubelska 4, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 25 95

e-mail: przedszkole@podgorka.home.pl

<http://www.podgorka.pl/>

Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi „Razem”

ul. Botaniczna 16, 22-100 Chełm, tel. (082) 563 14 59

e-mail: pm4@data.pl

www.razem.szkoła.pl

Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi "Razem"

ul. Reja 54, 22-100 Chełm, tel./ fax (082) 563 06 51

e-mail: sprazem@o2.pl

www.razem.szkoła.pl

Niepubliczna Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Akademii Małego Księcia

ul. Lubelska 8, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 05 63, fax (082) 563 05 63

e-mail: niepubliczna2@interia.eu

www.integracyjnejchemn.home.pl

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Tadeusza Kościuszki

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wołyńska 1, 22-100 Chełm, tel./ fax (082) 565 11 94

e-mail: dyrektorzso1chemn@op.pl

Szkoła Podstawowa w nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Wyszyńskiego 15, 22-100 Chełm, tel. (082) 560 39 28, fax (082) 560 39 28

e-mail: sp4@sp4.chelm.pl

www.sp4.chelm.pl

Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7 im. gen. Władysława Sikorskiego
Szkoła Podstawowa Nr 7
Gimnazjum Nr 7
ul. Synów Pułku 15, 22-100 Chełm, tel./ fax (082) 563 48 84
e-mail: wiesiek@zso7.net.chelm.pl
www.zso7.net.chelm.pl

Lublin

Przedszkole Nr 39

ul. Balladyny 14, 20-601 Lublin, tel. (081) 525 14 59
e-mail: p39lublin@o2.pl

Publiczne Przedszkole Integracyjne Nr 40

ul. Gospodarcza 18, 20-213 Lublin, tel. (081) 746 08 12
e-mail: p40lublin@wp.pl
<http://www.przedszkole40.lublin.pl/>

Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Św. im. Bł. Ojca Gwidona

ul. Dmowskiego 14, 20-144 Lublin, tel. (081) 747 35 01
e-mail: kanoniczki@wp.pl
www.przedszkole.org.pl

Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi im. Bł. B. Lament

ul. Kochanowskiego 34, 20-434 Lublin, tel. (081) 81 748-64-81
e-mail: promyczki@list.pl
www.promyczki.lublin.pl

Przedszkole Nr 70

ul. Smyczkowa 2, 20-844 Lublin, tel. (081) 741 88 13
<http://p70lublin.szkolnastrona.pl/>

Szkoła Podstawowa Nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej

ul. Radości 13, 20-533 Lublin, tel. (081) 533 92 72, fax (081) 533 92 72
e-mail: szkoła@sp28.lublin.pl
www.sp28.lublin.pl

Szkoła Podstawowa nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka

ul. K. Przerwy-Tetmajera 2, 20-362 Lublin, tel. (081) 744 16 44, 441 09 31, 441 09 32,
fax (081) 744 16 44
e-mail: sp32@um.lublin.pl
www.sp32.lublin.pl

Szkoła Podstawowa nr 43 im. Ignacego Jana Paderewskiego

ul. Józefa Śliwińskiego 5, 20-861 Lublin, tel. (081) 741 13 05, 741 12 73,
tel./ fax (081) 740 80 55
e-mail: sp43@um.lublin.pl
www.sp43lublin.eu

Szkoła Podstawowa nr 51 im. Jana Pawła II

ul. Bursztynowa 22, 20-576 Lublin, tel. (081) 527 88 80, 527 86 66, fax:(081) 527 81 04
e-mail: sekretariat@sp51.lublin.pl
www.sp51.lublin.pl/

Gimnazjum nr 11 im. por. mar. Mariana Tadeusza Mokrskiego

ul Radości 13, 20-530 Lublin, tel. (081) 527 96 95, fax (081) 527 96 95
e-mail: gim11@gim11.lublin.pl
www.gim11.lublin.pl

Gimnazjum nr im. Jana Pawła II

ul. Elektryczna 51, 20-349 Lublin, tel. (081) 744 08 00, 745 41 60, dyr (081) 745 41 62
fax: (081) 745 41 61
e-mail: gimnazjum15@lublin.home.pl
www.gimnazjum15.lublin.pl

Zespół Szkół Nr 3

Technikum z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin, tel. (081) 532 19 44, fax (081) 534 42 78
e-mail: zs3@um.lublin.pl
www.zs3.lublin.pl

Zamość

Przedszkole Miejskie Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Wąska 7, 22-400 Zamość, tel. (084) 627 44 20
e-mail: przedszkole.miejskie.nr1@neostrada.pl

Przedszkole Miejskie Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Asnyka 3, 22-400 Zamość, tel. (084) 616 90 98
e-mail: pm7zamosc@gazeta.pl

Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

Szkoła Podstawowa Nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Waleriana Łukasińskiego

Gimnazjum Nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów

ul. Peowiaków 30A, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 50 47, fax (084) 638 50 47
e-mail: zs1zamosc@wp.pl
www.gimnazjum7.zamosc.pl/

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Dzieci Zamojszczyzny

Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

Technikum Nr 4

IV Liceum Profilowane

Technikum Uzupełniające nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Piłsudskiego 65, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 26 38, fax (084) 639 34 69
e-mail: zsbudz@poczta.onet.pl
www.zsp4zamosc.edu.pl

powiat bialski

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II

ul. Leśna 2, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 78 35, 371 75 44,
fax (083) 371 78 35
e-mail: sp3miedzyrzec@wp.pl
www.sp3miedzyrzec.edupage.org

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 5

ul. Sidorska 30, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 37 67
e-mail: szk_p5bp@bp.onet.pl
www.szp5.republika.pl

Zespół Szkół w Łomazach

Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki

Oddziały Przedszkolne

Gimnazjum im. Unitów Podlaskich

ul. Szkolna 18A, 21-532 Łomazy, tel. (083) 341 75 36, tel./ fax (083) 341 70 12,
e-mail: Zespol_Szkol_Lomazy@interia.pl
<http://www.szkolalomazy.pl/>

Gimnazjum im. Cypriana Norwida

ul. Nowa 2, 21-543 Konstantynów, tel. / fax (083) 341 54 77
e-mail: gimnazjum_konstantynow@poczta.onet.pl
<http://www.gimkonstantynow.pl/>

powiat biłgorajski

Miejski Zespół Szkół w Biłgoraju

Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. Sienkiewicza 6, 23-400 Biłgoraj, tel./ fax (084) 688 03 37
e-mail: mzs3bilgoraj@wp.pl
<http://www.mzs.neostrada.pl/>

powiat chełmski

Zespół Szkół Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum

Brzeźno 134, 22-174 Brzeźno, tel. (082) 566 14 02, fax (082) 566 14 02
e-mail: dorbaj@interia.pl

powiat hrubieszowski

Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych im. Papieża Jana Pawła II

Moniatycze 148, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 691 80 34

powiat janowski

Przedszkole Samorządowe Nr 1

ul. Ogrodowa 18, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 46 83

Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Zamoyskiego

ul. Księdza Skorupki 11, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 46 82, 872 43 18,

fax (015) 872 43 18

e-mail: pspjanow@o2.pl

www.pspjanow.internetdsl.pl

Zespół Szkół

Publiczne Gimnazjum w Potoczku im. Jana Pawła II

Potoczek 42, 23-313 Potok Wielki, tel. (015) 874 02 71

e-mail: zswp@poczta.sm

powiat krasnostawski

Przedszkole Nr 6 „Za żywoplotem” im. M. Kownackiej

ul. Poniatowskiego 42, 22-300 Krasnystaw, tel. /fax (082) 576 21 34

e-mail: przedszkolen6integ@vp.pl

<http://przedszkolenr6.pl/>

Zespół Szkół nr 4 im. Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 4

Gimnazjum nr 4

ul. Piłsudskiego 21, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 28 08

e-mail: zsnr4krasnystaw@wp.pl

<http://zs4.krasnystaw.pl/>

Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum nr 1 z Oddziałem Integracyjnym

Siennica Nadolna 79A, 22-302 Siennica Nadolna, tel. (082) 577 02 85

e-mail: szkola@siennicanadolna.pl

www.szkola.siennicanadolna.pl

powiat kraśnicki

Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 3

ul. Balladyny 8, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 57 06

e-mail: przedszkole-nr3@wp.pl

<http://www.przedszkolenr3.eu/>

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II

ul. Grunwaldzka 2, 23-210 Kraśnik, tel./ fax (081) 825 87 83

e-mail: sp_6_krasnik@euromedia.pl

www.sp6.krasnik.pl

Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół im. Józefa Twaroga w Księżomierzy

23-275 Gościeradów, ul. Kościelna 14

tel. (015) 838 13 50

e-mail: ksiezomierz@op.pl

<http://zsksiezomierz.szkolnastrona.pl/>

powiat lubartowski

Przedszkole Miejskie z Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

ul. 3 Maja 24B, 21-100 Lubartów, tel. (081) 855 36 08

e-mail: przedszkole13m@poczta.onet.pl

<http://przedszkole1-lubartow.pl/>

Szkoła Podstawowa Nr 4 w Lubartowie im. Jana Pawła II

Kosmonautów 11, 21-100 Lubartów, tel. (081) 855 10 57, fax (081) 854 24 68

e-mail: sekretariat@sp4lubartow.pl

www.sp4lubartow.pl

Zespół Szkół w Przytocznie

Gimnazjum w Zespole Szkół

Przytoczno 25, 21-146 Jeziorzany, tel. (081) 857 80 16

e-mail: sprzytoczno@vp.pl

<http://zsprzytoczno.pl/>

powiat łeczyński

Przedszkole Nr 5

ul. Obrońców Pokoju 13, 21-010 Łęczna, tel. (081) 752 16 37

e-mail: pp5leczna@op.pl

www.pp5.leczna.gw.e-bip.pl

Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Sportowymi im. Papieża Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

Gimnazjum Nr 2 im. Prof. Jana Samsonowicza

ul. Jaśminowa 6, 21-010 Łęczna, tel. (081) 462 70 03, fax (081) 462 84 15

e-mail: zs2leczna@wp.pl

www.zs2-leczna.pl

Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Armii Krajowej

Ostrówek 154, 21-013 Puchaczów, tel. (081) 757 64 85, fax (081) 757 64 85

e-mail: ostroweksp@op.pl

<http://www.spostrowek.pl/>

powiat łukowski

Przedszkole Integracyjne Nr 1

ul. Al. Kościuszki 21B, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 34 35

e-mail: przedszkole10@poczta.onet.pl

www.przedszkoleintegracyjne.xt.pl

**Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Bronisława Chęcińskiego**

ul. 11 Listopada 20, 21-400 Łuków, tel./ fax (025) 798 25 68
e-mail: szkola4.lukow@o2.pl
www.sp4.lukow.pl

Zespół Szkół

**Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza
Gimnazjum Nr 3**

ul. Szkolna 1, 21-480 Okrzeja, tel. (025) 755 09 13, 755 09 34, fax (025) 755 09 34
e-mail: gimokrzeja@o2.pl
<http://zsokrzeja.republika.pl/>

Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Świdry 99, 21-400 Łuków, tel. (025) 625 08 10, 695 259 771
e-mail: spswidry@o2.pl
www.swidry.gminalukow.pl

Zespół Szkół

Szkoła Podstawowa

Tuchowicz 45, 21-421 Tuchowicz, tel. (025) 796 13 81, fax (025) 796 13 81
e-mail: szkola.tuchowicz@wp.pl
<http://www.zs-tuchowicz.pl/>

Szkoła Podstawowa

Wólka Domaszewska 17, 21-411 Wojcieszków, tel. (025) 796 30 25, fax (025) 7500514
e-mail: andrzej@lukman.pl

Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. K.I. Gałczyńskiego

ul. 11 Listopada, 20 21-400 Łuków, tel. (025) 798 98 02, fax (025) 798 98 02
e-mail: gimn1@wp.pl
www.gim1.lukow.pl

Zespół Oświatowy w Starych Kobiątkach z Oddziałami Integracyjnymi

Przedszkole

Szkoła Podstawowa

Gimnazjum

21-450 Stare Kobiątki, tel. (025) 797 41 30
e-mail: gim_kobialki@op.pl
<http://www.zs-tuchowicz.pl/>

Zespół Szkół Nr 2 im. Aleksandra Świętochowskiego

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Warszawska 88, 21-400 Łuków, tel/ fax (025) 798 66 34
e-mail: zs2@lukow.net.pl
www.zs2.lukow.pl

powiat opolski

Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego

ul. Szkolna 9, 24-320 Poniatowa, tel./ fax (081) 820 46 24

e-mail: sp@sp.poniatowa.pl

www.sp.poniatowa.pl

powiat puławski

Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi im. M. Konopnickiej

ul. Lubelska 24A, 24-120 Kazimierz Dolny, tel. (081) 881 01 24

Publiczne Przedszkole Integracyjne

ul. Czartoryskich 21, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 21 74

e-mail: ppi@um.pulawy.pl

www.przedszkola.um.pulawy.pl

Miejskie Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym Nr 10 im. Marii Kownackiej

ul. Karpińskiego 8, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 44 74

e-mail: mp10@um.pulawy.pl

<http://www.mp10.pulawy.pl/>

Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

Im. Tadeusza Kościuszki

ul. Kaniowczyków 1, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 38 63, fax (081) 886 38 61

e-mail: sp1@um.pulawy.pl

www.sp1.pulawy.pl

Publiczne Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1 w Puławach im. Jana Pawła II

ul. 6 Sierpnia 30, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 80 10, fax (081) 887 31 15 wew. 46

e-mail: gim1pulawy@wp.pl

<http://www.pg1.pulawy.pl/>

Gimnazjum im. Jana Pawła II

ul. Pałacowa 6, 24-103 Żyrzyn, tel./ fax (081) 880 90 03

e-mail: dyrektor@gimnazjumzyrzyn.pl

www.gimnazjumzyrzyn.pl

Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Szkolna 2, 24-105 Baranów, tel. (081) 883 41 59

e-mail: gimnazjum@gminabaranow.pl

www.gminabaranow.pl/gimnazjum

Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałem Integracyjnym im. S. Sempołowskiej

Zasadnicza Szkoła Zawodowa z Oddziałem Integracyjnym

ul. Polna 18, 24-100 Puławy, tel. (081)886 38 21

e-mail: zs1_pulawy@o2.pl

www.zs1.pulawy.pl

powiat rycki

Przedszkole Samorządowe Nr 2 z grupami integracyjnymi im. Marii Kownackiej

ul. Żytnia 28A, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 23 43

e-mail: przedszkole.nr2@ryki.pl

<http://przedszkole.ryki.pl/>

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II

Szkoła Podstawowa Nr 2

Gimnazjum Publiczne nr 2

ul. 15 PP Wilków Armii Krajowej, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 34 13, fax (081) 865 13 40

e-mail: gm2@zso2-ryki.nazwa.pl

www.zso2-ryki.pl

powiat świdnicki

Przedszkole Integracyjne Nr 5

ul. Gen. J. Hallera 11, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 63 39

e-mail: pi5swidnik@op.pl

www.przedszkole5.swidnik.prv.pl

Szkoła Podstawowa Nr 3 w Świdniku im. Tadeusza Kościuszki

ul. Mikołaja Kopernika 9A, 21-040 Świdnik, tel./ fax (081) 468 23 05

e-mail: info@sp3.swidnik.pl

www.sp3.swidnik.pl

Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdniku im. Jana Pawła II

ul. Mikołaja Kopernika 9, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 77 00, fax (081) 468 77 02

e-mail: dyrektor.gimnazjum1@swidnik.edu.pl

<http://www.gimnazjum1.swidnik.edu.pl/>

Zespół Szkół nr 1 im. C. K. Norwida

II Liceum Profilowane

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

ul. Gen. L. Okulickiego 13, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 23 94

e-mail: sekretariat@zsnorwid.swidnik.pl

www.zsnorwid.swidnik.pl

Zespół Szkół Nr 2 w Świdniku

Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Janusza Kusocińskiego

ul. Jarzębinowa 6, 21-040 Świdnik, tel. (081) 751 33 71, fax (081) 468 76 78

e-mail: info@sp5.swidnik.pl

Gimnazjum Nr 3 im. Noblistów Polskich

ul. Jarzębinowa 6, 21-040 Świdnik, tel. (081) 468 89 65, fax (081) 468 93 15

e-mail: swidnik/gimn_3@edu.apple.pl

powiat tomaszowski

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. doktora Janusza Petera

ul. Żwirki i Wigury 6, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 24 43, 665 82 23,
664 45 59
e-mail: sp3_tom@za.onet.pl
www.spnr3tom.neostrada.pl

powiat włodawski

Miejskie Przedszkole Integracyjne

ul. Szkolna 5, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 22 31
e-mail: przedszkole.integracyjne@neostrada.pl
<http://www.mpiwlodawa.bip.mbnet.pl/>

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. gen. Franciszka Kleeberga

ul. Sierpińskiego 4, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 11 38, fax (082) 572 24 51
e-mail: sp3wlodawa@op.pl
<http://sp3wlodawa.pl/>

■ PRZEDSZKOLA I SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z AUTYZMEM

Biała Podlaska

Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”

ul. Królowej Jadwigi 9/49, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511
e-mail: wspolnyswiat@gmail.com
www.wspolnyswiat.xt.pl

Stowarzyszenie prowadzi:

Specjalne Przedszkole Niepubliczne dla dzieci z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną "Wspólny Świat"

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511
e-mail: punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Szkołę Podstawową Specjalną dla Dzieci z Autyzmem oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Białej Podlaskiej

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511
e-mail: punktkonsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Uwaga: od września 2015 r. będzie również działało Gimnazjum dla Młodzieży
z Autyzmem

III. WSPARCIE OFEROWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Jeżeli jesteś w trudnej sytuacji życiowej,
spowodowanej wychowywaniem dziecka z autyzmem,
masz prawo skorzystać z różnych form wsparcia
oferowanego w ramach pomocy społecznej
przez ośrodek pomocy społecznej (OPS).

Spełniając warunki dotyczące dochodów, możesz starać się w OPS m.in. o zasiłek celowy. Natomiast niezależnie od dochodów masz prawo do pomocy w formie pracy socjalnej, poradnictwa oraz specjalistycznych usług opiekuńczych (pomoc dla Twojego dziecka).

■ SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (SUO)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (SUO) są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Wsparcie w postaci usług przyznaje się osobom, które wymagają pomocy innych. Ośrodek Pomocy Społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala w decyzji administracyjnej ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W ramach SUO prowadzone jest m.in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym także wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji, asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu, t.j. współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wszechstronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług. W ramach usług mogą być realizowane zalecenia przekazywane przez terapeutów do pracy w domu. Specjalistyczne usługi są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in.: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. Osoby te muszą także posiadać określony w przepisach staż pracy.

■ **UWAGA** ► Specjalistyczne usługi opiekuńcze są szczególnie cenną formą wspomaganie umożliwiającą m.in.:

- zapewnienie dzieciom i młodzieży intensywnych form kompleksowych oddziaływań (najlepiej przez współpracę osób świadczących SUO ze specjalistycznym ośrodkiem, w którym będą przygotowywane programy terapeutyczne, rehabilitacyjne i edukacyjne),
- pomoc asystenta w różnych sytuacjach życiowych – w placówkach edukacyjnych oraz aktywizacji społecznej i zawodowej, a także w integracji społecznej w codziennym życiu.

SUO przyznawane są niezależnie od dochodów. Jednak poziom dochodów odgrywa rolę przy ustalaniu odpłatności za korzystanie z usług. W przypadku dochodu poniżej 477 zł netto na osobę w rodzinie, usługi te realizowane są nieodpłatnie, w przypadku przekroczenia tego progu są współfinansowane w różnym stopniu przez świadczeniobiorcę.

» WAŻNE! «

Jeżeli chcesz starać się o specjalistyczne usługi opiekuńcze:

- należy złożyć w Ośrodku Pomocy Społecznej podanie o przyznanie tej formy pomocy (na kopii podania poprosz o potwierdzenie jego złożenia, podanie możesz także posłać listem poleconym),
- konieczne jest dołączenie zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza psychiatrę, które określa potrzebę korzystania z usług,
- OPS przeprowadzi wywiad środowiskowy,
- OPS powinien wydać decyzję administracyjną dot. przyznania bądź nie tej formy pomocy,
- usługi przysługują niezależnie od tego czy rodzic zrezygnował z pracy, by opiekować się dzieckiem czy też pracuje,
- fakt, że dziecko chodzi do przedszkola czy szkoły nie stanowi powodu odmowy przyznania usług.

Więcej na temat SUO dla osób z zaburzeniami psychicznymi można przeczytać na stronie internetowej Fundacji SYNAPSIS:

http://www.synapsis.org.pl/images/poradniki/rozporzadzenie_suo.pdf

<http://www.synapsis.org.pl/images/poradniki/suo.pdf>

■ ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE – ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (np. pokrycie kosztów zakupu leków, opłacenie specjalistycznej terapii, niedostępnej w ramach publicznej służby zdrowia, pokrycie kosztów dojazdu na terapię, zakup żywności, opału).

Zasiłek ten przyznawany jest rodzinom, w których miesięczny dochód netto (po odjęciu składek emerytalno-rentowych, zdrowotnych i ew. alimentów płaconych przez członka rodziny) nie przekracza 351 zł na osobę.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach rodzinie przekraczającej kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości 351 zł lub 477 zł.

Z podaniem o zasiłek celowy należy zwrócić się do OPS w miejscu zamieszkania. W trakcie procedury przyznawania pomocy zostanie przeprowadzony wywiad środowiskowy przez pracownika socjalnego; trzeba będzie dostarczyć także informacje o dochodach rodziny.

■ PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Praca socjalna świadczona jest przez pracownika socjalnego i ma na celu wsparcie osób i rodzin (m.in. rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej), opiekujących się osobą z autyzmem. W ramach pracy socjalnej można oczekiwać wsparcia w pokierowaniu gdzie i jak załatwić sprawy związane np. z uzyskaniem dla dziecka stosownego orzeczenia, świadczeń. Pracownik socjalny powinien wspierać rodzinę także w szukaniu miejsc, w których można uzyskać pomoc dla dziecka, młodej czy dorosłej osoby z autyzmem, kierować do innych instytucji pomocowych. Praca socjalna i poradnictwo świadczone są osobom i rodzinom bez względu na posiadany przez nie dochód. Poradnictwo specjalistyczne,

w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy dot. funkcjonowania rodziny, w tym problemy związane z opieką nad osobą niepełnosprawną. Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej w tej sprawie.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2009.175.1362 j.t.)

Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 19 kwietnia 2005 r.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138),

Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r.

w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)

Jeżeli masz problemy z uzyskaniem specjalistycznych usług opiekuńczych możesz kontaktować się z:

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, kod 21-500 Miasto: Biała Podlaska, tel. (083) 34 49 201 , fax (083) 34 49 209

e-mail: del-bp@lublin.uw.gov.pl

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Chełmie

ul. Plac Niepodległości 1 kod 22-100 Miasto: Chełm, tel. (082) 56 27 600, fax (082) 56 27 601

e-mail: del-chelm@lublin.uw.gov.pl

Lubelskim Urzędem Wojewódzkim

Delegatura w Zamościu

ul. Partyzantów 3, kod 22-400 Miasto: Zamość, tel. (084) 67 76 500 , fax (084) 67 76 501

e-mail: del-zamosc@lublin.uw.gov.pl

Wydziałem Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim

ul. Spokojna 4, kod 20-914 Miasto: Lublin, tel. (081)742 45 52, 742 47 87

fax (081) 742 44 70

e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl

Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Lublinie

ul. Zana 38, kod 20-601 Miasto: Lublin, tel. (081) 528 94 50, fax (081) 528 94 51

e-mail: rops@lubelskie.pl

- **Gdzie szukać informacji?** ►► W zależności od tego czy mieszkasz w gminie miejskiej, miejsko-wiejskiej, wiejskiej, ośrodek pomocy społecznej może nosić nazwę: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Informacje o Ośrodku Pomocy Społecznej w Twojej gminie możesz uzyskać w Urzędzie Gminy (Miasta).

IV. ŚWIADCZENIA SOCJALNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Jeżeli wychowujesz dziecko niepełnosprawne (tj. z orzeczoną niepełnosprawnością), masz prawo do ubiegania się o świadczenia rodzinne (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie pielęgnacyjne).

Świadczenia te mają na celu pokrycie, choćby częściowe, wydatków związanych z wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego.

■ ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest osobie niepełnosprawnej lub jej opiekunowi prawnemu w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie. Jego przyznanie nie jest uzależnione od wysokości dochodów (świadczenie to przysługuje niezależnie od wysokości dochodów).

Ustawą z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 18 grudnia 2008 r., Nr 223, poz. 1456), **okres zasiłkowy ustalony został na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.**

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku do 16 roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia,

- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny NIE przysługuje:

- osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt tej osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ),
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Dokumenty wymagane przy ubieganiu się o zasiłek pielęgnacyjny:

Do wniosku o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego należy dołączyć:

- uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość (dowodu osobistego) osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny (kopię tę może uwierzytelnić – potwierdzić zgodność z oryginałem urzędnik przyjmujący dokumenty; uwierzytelnienia kopii dokumentu można dokonać także w urzędzie wystawiającym dokument tożsamości, np. w odpowiednim wydziale urzędu miasta wydającym dowody osobiste; uwierzytelnienie to jest dokonywane bezpłatnie),
- orzeczenie o niepełnosprawności (w przypadku ubiegania się o zasiłek na dziecko do 16 roku życia),
albo
- orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem daty powstania niepełnosprawności (w przypadku ubiegania się o zasiłek na osobę powyżej 16 roku życia),
albo
- orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (w przypadku ubiegania się o zasiłek na osobę powyżej 16 roku życia).

Postępowanie w sprawach o zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się na wniosek rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej.

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności bądź stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony (np. na okres jednego roku).

W przypadku, gdy wniosek o przyznanie zasiłku zostanie złożony w ciągu 3 miesięcy od wydania orzeczenia o niepełnosprawności, zasiłek przyznaje się od dnia zgłoszenia wniosku o wydanie orzeczenia.

Ponadto w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności i ponownego ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności stanowiącego kontynuację poprzedniego orzeczenia, prawo do zasiłku ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, jeżeli osoba spełnia warunki uprawniające do nabycia tych świadczeń oraz złożyła wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności w terminie miesiąca od dnia utraty ważności poprzedniego orzeczenia, zaś wniosek o przyznanie świadczenia w terminie 3 miesięcy od dnia wydania orzeczenia.

Uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego ustala i wypłaca gmina (urząd gminy/miasta) lub ośrodek pomocy społecznej.

■ ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka, w tym dziecka niepełnosprawnego.

Uprawnionymi do ubiegania się o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami są obywatele polscy oraz cudzoziemcy:

- do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach lub w związku z uzyskaniem w Polsce statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Polski.

Świadczenia rodzinne przysługują w/w osobom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

WYSOKOŚĆ DOCHODU UPRAWNIAJĄCA DO ZASIŁKU RODZINNEGO WRAZ Z DODATKAMI

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie, uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy nie przekracza kwoty określonej w ustawie.

Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami ustala się na okres dwunastu miesięcy.

Ustawą z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1456) okres zasiłkowy ustalony został na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

Wniosek o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz przysługujących do niego dodatków można złożyć w czasie trwania tego okresu. Prawo do zasiłku ustalane jest wtedy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do końca danego okresu zasiłkowego.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 574,00 zł**. Natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 664,00 zł**.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka (o ile wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka),
- osobie uczącej się do ukończenia przez nią 24 r.ż. (w rozumieniu ustawy jest nią oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony). *uwaga: w dalszej części opracowania pominięte zostaną zagadnienia związane z prawem do zasiłku rodzinnego dla osoby uczącej się.*

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje na:

- **dziecko do ukończenia 18 roku życia**, a jeżeli kształci się w szkole – do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak, niż do ukończenia 21 lat,
- **dziecko niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym** (o ile niepełnosprawność powstała do 21. r.ż.) **lub znacznym do ukończenia 24 roku życia**, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej.

Zgodnie z przepisami za dzieci uważa się dzieci własne osoby ubiegającej się o zasiłek, dzieci jej małżonka, dzieci przysposobione (adoptowane) oraz dzieci, w sprawie których toczy się postępowanie o przysposobienie lub dzieci znajdujące się pod opieką prawną.

Zasiłek rodzinny NIE przysługuje na dziecko, jeżeli

przebywa ono w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (instytucją taką jest m.in.: dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkoła zapewniająca nieodpłatnie pełne utrzymanie),

- przebywa w rodzinie zastępczej,
- pozostaje w związku małżeńskim,
- jest uprawnione do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz tego dziecka od drugiego z rodziców, chyba, że: rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone, sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
- członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny zagranicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku osób utrzymujących się z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że miesięczny dochód z 1 ha przeliczeniowego wynosi 1/12 dochodu z pracy w gospodarstwach indywidualnych ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", nie później niż do dnia 23 września każdego roku przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie danych statystycznych art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., nr 13681, z późn. zm.).

Zasiłek rodzinny i dodatki przysługują, chociaż dochód na osobę w rodzinie przekracza podane wyżej kwoty, jeżeli kwota tego przekroczenia przypadająca na osobę w rodzinie jest niższa lub równa kwocie najniższego zasiłku rodzinnego (tj. 115 zł) i jeżeli zasiłek rodzinny przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym zasiłek rodzinny nie przysługuje.

Jeżeli sytuacja rodziny uległa pogorszeniu, nastąpiła utrata dochodu (np. rodzic stracił pracę lub otrzymuje mniejszą pensję, albo gdy rozpoczął urlop wychowawczy, utracił prawo do zasiłku dla bezrobotnych, nie otrzymuje części lub całości alimentów, wyrejestrował działalność gospodarczą, utracił zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne, a także emeryturę, rentę, w tym rentę rodzinną, rentę socjalną) wówczas dochód ten zostaje pomniejszony o utracone zarobki, dochody.

Sposób obliczania dochodu do ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami:

Przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków bierze się pod uwagę dochód netto, tj. po odliczeniu od uzyskiwanych dochodów obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz zapłaconego podatku dochodowego. Do dochodu nie wlicza się alimentów płaconych przez członka rodziny na rzecz innej osoby.

Ustawa określa bardzo wiele źródeł dochodów, które są brane pod uwagę przy ustalaniu dochodu na osobę w rodzinie. Poniżej przedstawiamy najważniejsze z nich.

Do dochodu wlicza się osiągnięte przez rodziców i dzieci w poprzednim roku kalendarzowym:

- wynagrodzenie za pracę w ramach stosunku pracy, umów zlecenia, umowy agencyjnej i o dzieło,
- przychody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej,
- emerytury, renty (renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, renta socjalna),

powyższe przychody dokumentuje się zaświadczeniem z Urzędu Skarbowego,

- przychody podlegające opodatkowaniu zgodnie z przepisami o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, np. dotyczy to przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy (wysokość tych dochodów dokumentuje się oświadczeniem),
- inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podst. przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, np. renty dla osób represjonowanych i członków ich rodzin, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny przysługujące kombatanom (wysokość tych dochodów dokumentuje się oświadczeniem),
- zasiłki chorobowe,
- otrzymywane alimenty na rzecz dzieci (dokumentuje się je: kopią odpisu wyroku sądu zasądającego alimenty na rzecz osoby w rodzinie lub kopią odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, przekazami, przelewami dot. otrzymywanych alimentów niższych niż zasądzone, zaświadczenie komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także wysokości faktycznie ściąganych alimentów),
- stypendia określone w przepisach o systemie oświaty i o szkolnictwie wyższym oraz inne stypendia przyznawane uczniom i studentom,
- dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego,
- zaliczka alimentacyjna,
- dochody uzyskiwane za granicą RP (pomniejszone o podatek i należne składki).

Do dochodów rodziny NIE wlicza się:

- świadczeń z pomocy społecznej przysługujących na podstawie ustawy o pomocy społecznej (np. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy),
- dodatków mieszkaniowych,
- nieotrzymywanych alimentów przysługujących członkowi rodziny (np. dziecku) na podstawie wyroku sądu lub ugody sądowej (trzeba to udokumentować),
- opłat dotyczących pobytu członka rodziny w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (np. dom pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy),
- dochodu członka rodziny przebywającego w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- płaconego czynszu z tytułu dzierżawy,
- dochodów uzyskanych z gospodarstwa rolnego, które zostało oddane w dzierżawę na podst. przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Dokumentami potwierdzającymi wysokość dochodu rodziny są m.in.:

- zaświadczenia z Urzędu Skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych przez członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, jeżeli dochody te podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych,
- zaświadczenia z Urzędu Skarbowego o wysokości należnego zryczałtowanego podatku dochodowego za dany rok albo decyzja ustalająca wysokość podatku dochodowego w formie karty podatkowej (dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą),
- oświadczenia członków rodziny o wysokości uzyskanego dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, jeżeli członkowie rodziny rozliczają się na podst. przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, np. z tytułu najmu mieszkania,
- oświadczenia członków rodziny o wysokości uzyskanego innego dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy niepodlegającego opodatkowaniu,
- zaświadczenie właściwego organu gminy o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy albo nakaz płatniczy na ten rok,
- kopie przekazów lub przelewów pieniężnych dokumentujące wysokość alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani wyrokiem sądu lub ugodą sądową do ich płacenia, na rzecz osoby spoza rodziny (kopie te muszą zostać potwierdzone przez osobę przyjmującą dokumenty, stąd składając wniosek należy mieć ze sobą oryginały przekazów lub przelewów),
- kopię odpisu wyroku sądu zasądającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub kopię odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej lub kopię odpisu zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, a także przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące faktyczną wysokość otrzymanych alimentów oraz zaświadczenie komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, w przypadku uzyskania alimentów niższych niż zasądzone w wyroku, ugodzie sądowej lub ugodzie przed mediatorem,
- zaświadczenie o wysokości ponoszonej opłaty za pobyt członka rodziny, przebywającego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

- dokument potwierdzający utratę dochodu (np. świadectwo pracy) oraz wysokość utraconego dochodu, jeżeli dochód rodziny uległ obniżeniu w stosunku do roku, z którego brane są pod uwagę dochody.

W skład rodziny zalicza się: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25 r. ż., a także dziecko, które ukończyło 25 lat legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Do rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim oraz pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko. O rodzinie wielodzietnej, w myśl ustawy o świadczeniach rodzinnych, mówimy wtedy, gdy rodzina wychowuje troje i więcej dzieci mających prawo do zasiłku rodzinnego.

DOKUMENTY WYMAGANE PRZY UBIEGANIU SIĘ O ZASIŁEK RODZINNY WRAZ Z DODATKAMI

W zależności od tego, o jaki dodatek ubiega się dana osoba jest ona zobowiązana złożyć szereg dokumentów potwierdzających jej uprawnienia do ich otrzymywania. Poniżej przedstawione są niektóre z tych dokumentów - załącza się je do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych:

- zaświadczenie o dochodach osiągniętych przez członków rodziny z urzędu skarbowego,
- akty urodzenia dzieci,
- orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
- prawomocny wyrok sądu rodzinnego orzekający rozwód lub separację,
- orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
- zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły lub szkoły wyższej,
- zaświadczenie z urzędu pracy o braku propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dla osoby ubiegającej się o dodatek,
- zaświadczenie pracodawcy o terminie urlopu wychowawczego i okresie, na jaki został dzielony, oraz o okresach zatrudnienia,
- zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Podmiot realizujący świadczenia (ośrodek pomocy społecznej lub urząd gminy) może domagać się także dostarczenia innych dokumentów mających wpływ na ustalenie prawa do otrzymywania zasiłku wraz z dodatkami.

Spis dokumentów, które należy złożyć przy ubieganiu się o zasiłek rodzinny można otrzymać w urzędzie gminy, ośrodka pomocy społecznej.

WYSOKOŚĆ ZASIŁKU RODZINNEGO wynosi miesięcznie:

- **77 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- **106 zł** na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku,
- **115 zł** na dziecko powyżej 18 roku do ukończenia 24 roku.

DODATKI PRZYSŁUGUJĄCE DO ZASIŁKU RODZINNEGO

- **dodatek z tytułu urodzenia dziecka** (jednorazowo 1000 zł) – przysługuje matce (jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną) lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek wypłacany jest jednorazowo do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. Dodatek przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka.

- **dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** (400 zł miesięcznie) – przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

o 24 miesiący kalendarzowych,

o 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu,

o 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek ten nie przysługuje osobie przebywającej na urlopie wychowawczym jeżeli:

- bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego była zatrudniona (stosunek pracy) przez okres krótszy niż 6 miesięcy,
- podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego,
- dziecko przebywa w placówce zapewniającej całodobową opiekę i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu z wyjątkiem dziecka, które przebywa w zakładzie opieki zdrowotnej oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.
- **dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka** przysługuje, (o ile nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców) gdy: drugi z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Dodatek ten wynosi 170 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340 zł na wszystkie dzieci w rodzinie. W przypadku wychowywania dziecka niepełnosprawnego² lub z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności dodatek na to dziecko wynosi 250 zł, nie więcej jednak niż 500 zł na wszystkie dzieci.
- **dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** (80 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego).
- **dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka** (60 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 r.ż., 80 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.). Dodatek ten przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka niepełnosprawnego³.
- **dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** (100 zł jeden raz w roku, nie musi być koniecznie wypłacony we wrześniu). Dodatek przysługuje także na dzieci uczęszczające do „zerówki” (roczne przygotowanie przedszkolne). Dodatek przeznaczony jest na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wniosek należy składać do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne, czyli do dnia 31 października.

- **dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania** (wypłacany przez 10 miesięcy, od września do czerwca). Dodatek ten przysługuje w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (90 zł miesięcznie), lub w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej (50 zł miesięcznie).

Ponadto można ubiegać się o **jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się żywego dziecka** w wysokości 1.000 zł. Zapomoga ta przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł**. Wniosek o wypłatę zapomogi należy złożyć w urzędzie gminy / ośrodka pomocy społecznej w ciągu 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a gdy sprawa dot. dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Zapomoga przysługuje pod warunkiem, że kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, i zostało to potwierdzone zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE OTRZYMANIA ZASIŁKU RODZINNEGO

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej.

W przypadku problemów i wątpliwości można także zwrócić się o pomoc w uzyskaniu tego zasiłku do ośrodka pomocy społecznej, który także ma prawo do występowania o zasiłki rodzinne na rzecz uprawnionych osób. W wielu gminach zasiłek wraz z dodatkami przyznaje i wypłaca właśnie ośrodek pomocy społecznej (wydzielony dział świadczeń rodzinnych), któremu to zadanie zlecił urząd gminy lub miasta.

W przypadku wątpliwości dotyczących samotnego wychowywania dziecka może być przeprowadzony wywiad lub informacje te może przekazać ośrodek pomocy społecznej, o ile osoba ubiegająca się o świadczenie znajduje się pod jego opieką i w ciągu ostatnich 3 miesięcy był przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy.

Uwaga: w przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, uzyskania dochodu lub w przypadku wystąpienia innych zmian mających wpływ na uprawnienia do zasiłku rodzinnego osoba zainteresowana jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia o tym instytucji wypłacającej świadczenia rodzinne.

Na jednego członka rodziny przysługuje tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (w zależności od uprawnień może przysługiwać jeden lub kilka dodatków).

Uprawnienia do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ustala i wypłaca gmina lub ośrodek pomocy społecznej.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami jest wypłacany nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie. Jeżeli dokumenty zostaną złożone po 10 dniu miesiąca świadczenie za ten miesiąc zostanie wypłacone najpóźniej do ostatniego dnia następnego miesiąca.

Od każdej decyzji w sprawie zasiłku rodzinnego przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Każda decyzja zawiera pouczenie, w którym podany jest organ, do którego służy odwołanie i termin, w którym to odwołanie można złożyć. Należy uważnie czytać pouczenia w tej sprawie i ściśle stosować się do zawartych w nich informacji.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., Nr 1456 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1456);
3. Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., Nr 13681, z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2013 r., Nr 3);
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2012 r., nr 959).

■ ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwać będą:

- rodzicom (matka lub ojciec),
- opiekunowi faktycznemu dziecka (osoby opiekujące się dzieckiem, które wystąpiły do sądu o jego przysposobienie)
- osobom będącym rodzinami zastępczymi spokrewnionymi, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności).

z tytułu rezygnacji z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, zawierającym wskazania dotyczące konieczności:

- stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz
 - stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- albo
- legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (dot. osób powyżej 16 r.ż.).

Jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała przed ukończeniem 18-go roku życia lub w trakcie nauki w szkole (lub szkole wyższej), jednak nie później niż do ukończenia 25-go roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne NIE przysługuje jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- osoba wymagająca opieki:
 - pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- została umieszczona w rodzinie zastępczej z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny,
- została umieszczona w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki,
- w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji została umieszczona w placówce zapewniającej całodobową opiekę (z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej) i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko,
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie (*uwaga: oznacza to, że jeżeli np. matka przebywa na urlopie wychowawczym i opiekuje się młodszym, zdrowym dzieckiem i pobiera z tego tytułu dodatek do zasiłku rodzinnego, to ojciec nie może pobierać świadczenia pielęgnacyjnego na niepełnosprawne dziecko w rodzinie. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku, gdy na dwoje dzieci niepełnosprawnych każde z rodziców ubiegałoby się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego*).

Od 1 stycznia 2010 r. przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Natomiast od 1 stycznia 2015 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego **wynosi 1000 zł**.

Osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne spełniające nowe, obowiązujące od 1 stycznia 2013 r. warunki ustawowe, w okresie od kwietnia do grudnia 2013 r. mają również prawo do przyznawanego z urzędu **dodatku w wysokości 200 zł miesięcznie** na podstawie rządowego programu wspierania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne.

Łączna wysokość wsparcia dla osób otrzymujących obecnie świadczenie pielęgnacyjne **wynosi 1200 zł miesięcznie**.

Dokumenty wymagane przy ubieganiu się o świadczenie pielęgnacyjne:

Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń pielęgnacyjnych należy dołączyć:

- **uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość (dowodu osobistego) osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne,**
- orzeczenie o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności dziecka,
- zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości dochodów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz.U.05.105.881) - są to te same dokumenty potwierdzające wysokość dochodu rodziny, które należy dołączyć w razie ubiegania się o zasiłki rodzinne i/lub dodatki do nich (np. zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych przez członków rodziny),
- zaświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę, w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki.

Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości, co do okoliczności stanowiących podstawę udzielenia świadczenia, organ udzielający może przeprowadzić wywiad środowiskowy. W takim przypadku organ udzielający świadczenia może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach będących podstawą do wydania decyzji,

jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji. Brak jest podstaw prawnych do przeprowadzenia na potrzeby świadczeń rodzinnych rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne opłacane są także składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne o ile nie jest zgłoszona do ubezpieczenia z innego tytułu (np. o ile nie zgłosi jej pracujący małżonek).

- **Gdzie ubiegać się o świadczenie?** ► Świadczenia rodzinne są przyznawane i wypłacane przez Urząd Gminy bądź Urząd Miasta. W niektórych gminach może być to także Ośrodek Pomocy Społecznej (wydział świadczeń rodzinnych). Zasiłek pielęgnacyjny może być wypłacany przez OPS lub oddział ZUS.

Podstawa prawna:

Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2006.139.992j.t.)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne Rozporządzenie Rady (Dz. U. Nr 298, poz. 1769)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz.U.2009.129.1058)

■ SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie wtedy, gdy:

- niepełnosprawność została stwierdzona czy nabyta po 25. roku życia lub związana jest np. z wiekiem osoby, nad którą trzeba sprawować opiekę.

Zasiłek przyznawany będzie rodzicom, ale tylko w przypadku, kiedy jedno z nich zrezygnowało z pracy zawodowej. Natomiast zasiłek nie będzie przysługiwał rodzicowi, który nigdy pracy nie podejmował. Otrzymywać go będą również inne osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny i które rezygnują z pracy w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad członkiem rodziny legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy wyniesie **520 zł** miesięcznie¹.

Zasiłek będzie uzależniony od kryterium dochodowego w wysokości **623 zł** miesięcznie²

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno - rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,

c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,

d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotów wykonujących działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

6) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

¹ przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 specjalnego zasiłku opiekuńczego za każdy dzień. Należną kwotę zasiłku zaokrągla się do 10 groszy w górę.

² łączny dochód dwóch rodzin: rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę

**Dokumenty wymagane przy ubieganiu się o specjalny zasiłek opiekuńczy świadczenie:
Do wniosku o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego należy dołączyć:**

- **uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość (dowodu osobistego) osoby ubiegającej się o specjalny zasiłek opiekuńczy,**
- orzeczenie o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności dziecka,
- zaświadczenia o dochodach, wszystkich domowników, w tym także zaświadczenie o dochodach osoby niepełnosprawnej nad którą sprawują
- zaświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę, w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki.

Przy ustalaniu prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego obowiązkowe będzie przeprowadzanie wywiadu środowiskowego.

Za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy opłacane są także składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne o ile nie jest zgłoszona do ubezpieczenia z innego tytułu (np. o ile nie zgłosi jej pracujący małżonek).

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2006.139.992 z późn.zm.), 2. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. 28 czerwca 2012r., poz.732), 3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2011 r., Nr 298, poz. 1769 z późn. zm.), 4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2009 r., Nr 129, poz. 1058), 5. Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 1548).

V. ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jeżeli chcesz korzystać z uprawnień i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, Twoje dziecko powinno mieć wydane orzeczenie o niepełnosprawności (dla osób do 16 roku życia) lub orzeczenie o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia).

■ TRYB ORZEKANIA

Orzeczenia te są wydawane na wniosek osoby zainteresowanej (lub jej przedstawiciela prawnego) na określony czas, zazwyczaj na 2-3 lata (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może być wydane bezterminowo). Orzeczenia te wydają Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w miastach na prawach powiatu są to Miejskie Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Aby otrzymać orzeczenie należy:

- złożyć do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wypełniony wniosek o wydanie orzeczenia,
- dołączyć do wniosku zaświadczenie lekarskie na określonym druku wypełnione przez lekarza, pod którego opieką znajduje się dana osoba (wskazane jest, aby w przypadku osoby z autyzmem lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, był to lekarz psychiatra),
- dołączyć do wniosku kserokopię dokumentacji medycznej, wyników badań, konsultacji, opinie psychologiczne, opinie pedagogiczne (dokumenty odnoszące się do potwierdzenia stanu zdrowia). Druk wniosku i zaświadczenia lekarskiego można otrzymać w siedzibie zespołu orzekającego,
- orzeczenie wydawane jest po przeprowadzeniu oceny stanu zdrowia – osoba zainteresowana jest wzywana na posiedzenie składu orzekającego, jeżeli lekarz wystawiający zaświadczenie, stwierdzi, że jest w stanie stawić się.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera m.in. wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Orzeczenie jest decyzją administracyjną. Od negatywnej decyzji można się odwołać w terminie 14 dni od jej otrzymania.

W przypadku negatywnej decyzji drugiej instancji, można odwoływać się do Sądu Rejonowego, Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Druga instancja w procesie orzekania to: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (to tam kierowane są odwołania od decyzji zespołów powiatowych).

■ **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o Wojewódzkim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz o Powiatowych Zespołach ds. Orzekania o Niepełnosprawności można uzyskać w Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie Powiatu.

Lista Powiatowych Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności znajduje się na stronie Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie: <http://www.lublin.uw.gov.pl/wydzial-polityki-spoecznej>

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Bazylianówka 46, 20-144 Lublin, tel. (081) 740 66 50, fax (081) 740 70 18
<http://www.lublin.uw.gov.pl/wzso>

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Tetmajera 21, 20-362 Lublin, tel. (081) 443 58 30, 443 56 06

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie

ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin, tel. (081) 442 10 24
e-mail: pzonlublinpowiat@wp.pl

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 344 42 49

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Biłgoraju

ul. Boh. Monte Cassino 38, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 686 07 70

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chełmie (orzeka również powiat krasnostawski)

ul. Obłowska 20, 22-00 Chełm, tel. (082) 565 33 79

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Hrubieszowie
ul. Ceglana 58/1, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 12 49

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Janowie Lubelskim
ul. Zamojskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 33 45

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kraśniku
ul. Grunwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 825 58 15

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubartowie
ul. 3-go Maja 16, 21-100 Lubartów, tel. (081) 854 68 23

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łęcznej
ul. Krasnostawska 52, 21-010 Łęczna, tel. (081) 752 34 18

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łukowie
ul. Piłsudskiego 14, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 33 06

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu Lubelskim
ul. Przemysłowa 4, 24-300 Opole Lubelskie, tel. (081) 827 52 05

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Parczewie
ul. Wojska Polskiego 21, 21-200 Parczew, tel. (083) 355 15 80

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Puławach (orzeka również powiat rycki)
ul. Al. Królewska 3, 24-100 Puławy, tel. (081) 886 74 34

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radzynie Podlaskim
ul. Sitkowskiego 1, 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 352 72 66

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdniku
ul. Orzeszkowej 6, 21-040 Świdnik, tel. (081) 759 11 34, fax. (081) 759 17 35

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tomaszowie Lubelskim
ul. Lwowska 68, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 35 90, fax. (084) 666 00 83

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Włodawie
ul. Piłsudskiego 66, 22-200 Włodawa, tel. (082) 57 25 710, fax. (082) 57 25 346

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu
ul. Peowiaków 8, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 52 46

■ LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Jeżeli jest już wydane orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, możesz postarać się o legitymację osoby niepełnosprawnej. Legitymację wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Legitymacja uprawnia m.in. do korzystania z ulgowych przejazdów PKP i PKS (78% ulga w przejazdach na leczenie i rehabilitację, w tym na turnusy rehabilitacyjne).

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t.)
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2003 r., nr 139, poz. 1328).*

■ ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ LOKALNĄ

Zasady przyznawania ulg na przejazdy komunikacją lokalną (gminną, miejską) określają przepisy lokalne – uchwała Rady Gminy/ Miasta. Oznacza to, że w poszczególnych gminach, miastach obowiązujące przepisy są inne.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje o tym, jakie ulgi przysługują osobom niepełnosprawnym w przejazdach komunikacją lokalną w danej gminie, można uzyskać u przewoźnika (np. zakład transportu miejskiego) lub przeczytać w regulaminie przewozów środkami komunikacji gminnej.

Biała Podlaska

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie <http://mzk.cyber.pl/>

Chełm

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie <http://www.cla.net.pl/index.htm>

Lublin

Informacja o taryfach przewozowych osób niepełnosprawnych środkami komunikacji miejskiej w **Lublinie** znajduje się na stronie: http://www.mpk.lublin.pl/index.php?id_site=45

Zamość

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie: <http://www.mzk.zamosc.pl/uchwala.pdf>

powiat kraśnicki

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie: <http://www.mpk-krasnik.pl/ulgi/>

powiat puławski

Informacje dotycząca osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej znajdują się na stronie:
<http://mzk.pulawy.pl/bilety/ulgi/>

VI. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PFRON

■ TURNUS REHABILITACYJNY

Jest to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem turnusu jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoba niepełnosprawna (posiadająca stosowne orzeczenie) może ubiegać się o dofinansowanie do turnusu pod warunkiem, że:

- zostanie skierowana na turnus na wniosek lekarza, pod opieką którego się znajduje,
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie, nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,
- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę,
- nie będzie pełniła funkcji członka kadry na tym turnusie, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu,
- złoży oświadczenie o wysokości osiągniętych dochodów,
- zobowiąże się do przedstawienia na turnusie, podczas pierwszego badania lekarskiego, informacji stanie zdrowia, sporządzonej nie wcześniej niż na 3 mies. przed datą rozpoczęcia turnusu, wystawionej przez lekarza, pod którego opieką obecnie się znajduje.

O dofinansowanie do udziału w turnusie może także ubiegać się opiekun osoby niepełnosprawnej. W przypadku starań o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie brane są pod uwagę dochody. Przeciętny miesięczny dochód, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie powinien przekraczać kwoty 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Istnieje możliwość otrzymania dofinansowania w sytuacji przekroczenia kryterium dochodowego, ale wówczas kwotę dofinansowania pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony. Wniosek o dofinansowanie składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

- **Gdzie szukać informacji?** ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Ogólnokrajowy rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych oraz niezbędne informacje i druki wniosków można na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej:

<https://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/dla-swiadczeniobiorcow/turnusy/wyszukiwarka-osrodkow>

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694).*

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej

ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 29 82

e-mail: pcprbp@wp.pl

<http://www.pcpr.powiatbialski.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Biłgoraju

ul. Bohaterów Monte Cassino 38, 23-400 Biłgoraj, tel./ fax (084) 686 69 49

e-mail: bilgorajpcpr@wp.pl

<http://pcprbilgoraj.prv.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Chełmie

Pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm, tel. (082) 562 76 50, fax (082) 562 76 51

e-mail: pcpr@powiat.chelm.pl

<http://www.bip.chelmski.iap.pl/203,204/204/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Hrubieszowie

ul. Ceglana 58/1, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 07 83, fax (084) 542 19 96

e-mail: pcprhrubieszow@poczta.onet.pl

<http://www.pcpr.hrubieszow.info/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim

ul. Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 33 45, fax (015) 872 36 78

e-mail: sekretariat@pcprjanow.pl; pcprjanowlubelski@poczta.onet.pl

<http://pcprjanow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie

ul. Sobieskiego 3, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 72 97, tel. (082) 576 71 06

e-mail: pcprkrasnystaw@wp.pl

<http://www.pcprkrasnystaw.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Kraśniku

ul. Gwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 826 18 72, tel./ fax (081) 826 18 64

e-mail: pcpr@pcpr.krasnik.pl

<http://www.pcpr.krasnik.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Lubartowie

ul. Szaniawskiego 62, 21-100 Lubartów, tel. (081) 854 33 29, fax (081) 854 58 83
e-mail: lubartow.pcpr@wp.pl
<http://www.pcprlubartow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Lublinie

ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin, tel./ fax (081) 442 10 21, fax (081) 442 10 20
e-mail: pcpr@powiat.lublin.pl
www.lublin.pcpr.info

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Łęcznej

ul. Staszica 9, 21-010 Łęczna, tel./ fax (081) 462 31 11
e-mail: pcprleczna@op.pl
<http://www.pcprleczna.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Łukowie

ul. Piłsudskiego 14, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 99 18, fax (025) 798 33 06
<http://www.pcpr.lukow.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim

ul. Przemysłowa 4a, 24-300 Opole Lubelskie, tel. (081) 827 61 31, 827 61 32
e-mail: pcpr@opole.lublin.pl
http://www.opole.lublin.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=68&Itemid=91

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Parczewie

ul. Szpitalna 2A, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 355 15 80
e-mail: pcprparczew@wp.pl
<http://www.pcpr.parczew.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Puławach

Al. Królewska 3, 24-100 Puławy, tel./ fax (081) 888 04 92
e-mail: pcpr_pul@tlen.pl
<http://www.pcpr.pulawy.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim

ul. Sitkowskiego 1, 21-300 Radzyń Podlaski, tel. (083) 352 72 66, fax (083) 352 72 66
e-mail: pcpr.radzyn@pra.pl

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Rykach

ul. Wyczółkowskiego 10a, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 47 06, fax (081) 865 48 52
e-mail: pcprryki@op.pl; pcprrykipokl@op.pl
<http://www.pcprryki.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Świdniku

ul. E. Orzeszkowej 6, 21-045 Świdnik, tel. (081) 751 54 31 33, fax 081 759 17 35
e-mail: pcprswidnik@wp.pl
<http://swidnik.pcpr.info/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim

ul. Lwowska 68, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 664 35 90
e-mail: pcpr-tomaszow@o2.pl
<http://www.tomaszowlubelski.pcpr.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie we Włodawie

Al. J. Piłsudskiego 66, 22-200 Włodawa, tel. (082) 572 55 38, 572 57 10, 572 54 85,
tel./ fax (082) 572 55 38
e-mail: biuro@pcpr.wlodawa.pl
<http://www.pcpr.wlodawa.pl/>

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Zamościu

ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość, tel. (084) 638 23 01, 639 23 74,
fax (084) 638 55 16
e-mail: pcpr-zamosc@cor.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej

Al. 1000-lecia 22, 21-500 Biała Podlaska, tel./ fax (083) 343 85 37
e-mail: mopsbp@wp.pl; katarzyna_mops@wp.pl
<http://mops-bialapodlaska.pl/>

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie

ul. Kolejowa 8, 22-100 Chełm, tel. (082) 564 22 50, 565 34 17, tel./ fax 082 565 82 59

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

ul. Grodzka 7, 20-112 Lublin, tel. (081) 466 53 00, fax (081) 466 53 01
e-mail: centrum@mopr.lublin.pl
<http://www.mopr.lublin.pl/>

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

ul. Lwowska 57, 22-400 Zamość, tel. (084) 677 56 30, fax (084) 84 677 56 40
e-mail: administracja@mcpr.zamosc.pl
<http://www.mcpr.zamosc.pl/>

■ DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH ORAZ KOMUNIKACYJNYCH

Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie mogą starać się o dofinansowanie zakupu sprzętu mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz technicznych. Nie ma określonej listy tych sprzętów. Przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja bariery technicznej powinna powodować sprawniejsze działanie takiej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym. Przez bariery w komunikowaniu się należy rozumieć ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Likwidacja bariery w komunikowaniu się ma powodować umożliwienie osobie niepełnosprawnej sprawniejsze i bardziej swobodne porozumiewanie się oraz przekazywanie informacji.

Wysokość dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się oraz technicznych wynosi do 80% kosztów tego przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych może być przyznawane raz na trzy lata.

O dofinansowanie to mogą ubiegać się osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, stopniem niepełnosprawności. Dofinansowanie przyznaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR). Tam też można otrzymać i złożyć stosowny wniosek.

■ Gdzie szukać informacji? ►► Adres Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Twoim powiecie możesz uzyskać w Starostwie Powiatu lub w Ośrodku Pomocy Społecznej.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 czerwca 2002 r.
w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków
Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2002 r., nr 96, poz. 861 z późn. zm.).*

VII. WSPARCIE DLA DOROSŁYCH OSÓB Z AUTYZMEM

Osoby dorosłe z autyzmem
lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwojowymi,
które zakończyły edukację
(maksymalnie mogą uczyć się do 24 r.ż.)
nie mają obecnie dostatecznego dostępu
do zróżnicowanych ofert
w zakresie dziennej aktywności
czy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Rodzice mogą poszukiwać miejsca w następujących placówkach:

■ ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

W ramach systemu pomocy społecznej funkcjonują Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS), które są przeznaczone dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to zazwyczaj dzienne ośrodki wsparcia, choć mogą także funkcjonować jako ośrodki całonocne, okresowego pobytu. W większości są prowadzone przez Ośrodki Pomocy Społecznej, rzadziej przez organizacje pozarządowe.

ŚDS są ukierunkowane na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników zajęć oraz ich rozwój, działania zmierzające do poprawy funkcjonowania i jakości życia poprzez rozwijanie umiejętności, zdolności i zainteresowań.

*Podstawa prawna:
Ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2009.175.1362 j.t.).*

- **Gdzie szukać informacji?** ► O tym, czy w Twojej miejscowości funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, możesz dowiedzieć się w Ośrodku Pomocy Społecznej,

Wydziale Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim
ul. Spokojna 4, 20-914 Lubin, tel. (081) 742 45 52, 742 47 87, fax (081) 742 44 70
e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl

lub

Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Lublinie
ul. Spokojna 4, 20-914 Lubin, tel. (081) 742 45 52, fax (081) 742 44 70
e-mail: wps@lublin.uw.gov.pl
<http://www.rops.lubelskie.pl/>

Spis ŚDS znajduje się na stronie Wydziału Polityki Społecznej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim
<http://www.wps.lublin.uw.gov.pl/ow-sty.doc>

Biała Podlaska

Środowiskowy Dom Samopomocy przy Ośrodku „Misericordia” Caritas
ul. Warszawska 15, 21-500 Biała Podlaska, tel/fax (083) 342 05 83
e-mail: misericordia@wp.pl; biala.caritas@wp.pl
<http://www.caritasbp.pl/news.php>

Chełm

Środowiskowy Dom Samopomocy przy MOPR
ul. Powstańców Warszawy 4, 22-100 Chełmie, tel./fax (082) 563 91 85
e-mail: sdschelm@wp.pl

Lublin

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Zbożowej 22a, 20-827 Lublin, tel. (81) 466 55 6
ŚDS prowadzi dla dorosłych osób z autyzmem:
- trening umiejętności społecznych
- trening umiejętności samoobsługowych
oraz pracownie:
- ceramiczną
- plastyczną i rękodzieła artystycznego
- komputerową
- biurową
- integracji sensorycznej
- florystyczno-ogrodniczą
- muzyczną
- kulinarną

Środowiskowy Dom Samopomocy "Akademia Artystyczna"
ul. Nowy Świat 34C, Lublin, tel. 0669 998 626, 0603 306 687
e-mail: dominikawojcik1@gmail.com; michal.stanowski@gmail.com
<http://nieprzetartyslaklublin.pl/centrum-arteterapii/sds-akademia-artystyczna/>

Środowiskowy Dom Samopomocy Oddział ZDDPS
ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin, tel/ fax (081) 745 09 66

Środowiskowy Dom Samopomocy „Misericordia”
ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin, tel/ fax (081) 743 99 42
e-mail: sds@misericordia.org.pl
www.sdsmisericordia.home.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy „Roztocze”
ul. K. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin, tel/fax (081) 525 07 09
e-mail: ltd@ltd.org.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy „Absolwent”
Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin, tel/ fax (081) 747 57 99
e-mail: sds_absolwent@tlen.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin, tel. (081) 748 47 15
e-mail: sdslublin@onet.eu

Środowiskowy Dom Samopomocy „Serce”
ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin, tel/ fax (081) 746 52 00
e-mail: poczta@lsozpz.org

Zamość

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Sadowa 51 a, 22-400 Zamość, tel/ fax (084) 641 21 17
e-mail: sds-zamosc@cor.pl
<http://www.sds-zamosc.pl/>

powiat bialski

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi przy GOPS
ul. Nadbrzeżna 12, 21-509 Kodeń, tel/ fax (083) 371 54 43
e-mail: powbp@neostrada.pl

powiat biłgorajski

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Miszki Tatara 1, 23-460 Józefów, tel/fax (084) 687 93 70
e-mail: jurek-ka@tlen.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Szkolna 2, 23-420 Tarnogród, tel (084) 689 77 12, fax (084) 689 77 02
e-mail: sds_tarnograd@interia.pl

powiat chełmski

Środowiskowy Dom Samopomocy przy MOPS

ul. Lubelska 24, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel/ fax (082) 566 30 13
e-mail: sds_rej@wp.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Stodoły 3/1, 22-107 Sawin, tel/ fax (082) 567 34 05
e-mail: sdssawin@wp.pl
<http://old.sawin.pl/jednostki/sds.html>

powiat hrubieszowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Piłsudskiego 1, 22-500 Hrubieszów, tel/ fax (084) 696 22 19
e-mail: sdshrubieszow@poczta.onet.pl
<http://bip.miasto.hrubieszow.pl/bip.php?i=spoleczna&id=1>
<http://www.hrubieszow-info.hrubek.superhost.pl/sds/sds.htm>

powiat janowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Jana Zamoyskiego 37, 23-300 Janów Lubelski, tel (015) 872 20 33,
fax (015) 872 36 78, tel. kom. 0 500 185 165
e-mail: sdsjanowlubelski@poczta.onet.pl
<http://www.sdsjanow.pl/>

powiat krasnostawski

Centrum Rehabilitacji Społecznej

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Piłsudskiego 9, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 23 24
e-mail: sekretariat.sds@gmail.com
http://www.sds-krasnystaw.y0.pl/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

powiat kraśnicki

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Kościuszki 2, 23-235 Annopol, tel./ fax (015) 861 33 32
e-mail: sdsannopol@wp.pl
<http://www.sds-annopol.ebip.lublin.pl/index.php>

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Grunwaldzka 6, 23-210 Kraśnik, tel. (081) 826 18 62,
fax (081) 826 18 64
e-mail: sds_krasnik@onet.eu
http://sds_krasnik.republika.pl/

powiat lubartowski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lubelska 119, 21-100 Lubartów, tel/ fax (081) 854 25 83, 854 25 81
e-mail: sds.lubartow@wp.pl
<http://www.pcpmlubartow.pl/index.php/sds-w-lubartowie/>

powiat lubelski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Pileckiego 20, 23-100 Bychawa, tel. (081) 566 02 66, 566 11 50, 566 11 51,
tel./ fax (081) 566 02 66
e-mail: sdsbychawa@op.pl
<http://www.sdsbychawa.ebip.lublin.pl/index.php>

powiat łęczyński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Akacjowa 11, 21-010 Łęczna, tel/ fax (081) 462 72 74
e-mail: sdsinfo@go2.pl
<http://www.sds-leczna.pl/>

Środowiskowy Dom Samopomocy PSOUU

ul. Spacerowa 6, 21-020 Milejów, tel/ fax (081) 757 23 87
e-mail: psouu2@onet.eu
http://www.milejow.psouu.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=5

powiat opolski

Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Pinokio”

ul. Młodzieżowa 6, 24-320 Poniatowa, tel/ fax (081) 820 42 36
e-mail: soni-5@o2.pl

powiat parczewski

Środowiskowy Dom Samopomocy w Laskach przy MOPS w Parczewie

Laski 26a, 21-200 Parczew, tel./ fax (083) 355 18 06
e-mail: sds_laski@op.pl

powiat puławski

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Mickiewicza 2a, 24-100 Puławy, tel./ fax (081) 888 42 19
e-mail: domsds@wp.pl
<http://sdspulawy.bip.e-zeto.eu/>

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Lubelska 81, 24-130 Końskowola, tel./ fax (081) 889 20 53
e-mail: sds.konskowola@wp.pl
<http://sds.konskowola.pl/>

powiat radzyński

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Bulwary 12, 21-300 Radzyń Podlaski, te./ fax (083) 352 80 29
e-mail: dsds-radzyn@o2.pl

powiat świdnicki

Środowiskowy Dom Samopomocy

przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

Koło w Świdniku

ul. Kościuszki 8, 21-040 Świdnik, tel. (081) 759 10 80
e-mail: sdsswidnik@gmail.com
<http://www.sds-swidnik.ugu.pl/>

powiat tomaszowski

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z siedzibą w Szarowoli

Szarowola Nr 6, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 641 89 50
e-mail: sdsszarowola@wp.pl

powiat zamojski

Środowiskowy Dom Samopomocy w Sochach

Sochy 59, 22-470 Zwierzyniec, tel/ fax (084) 687 30 82
e-mail: sds_sochy@o2.pl

■ WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat terapii zajęciowej (WTZ) jest dla osób niepełnosprawnych, które ukończyły już edukację, miejscem rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie uzyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane m.in. przez organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

Uczestnikami WTZ mogą być jedynie osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności oraz z zaznaczonym w tym orzeczeniu wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii.

Efekty aktywizacji zawodowej i społecznej powinny być oceniane nie rzadziej niż co 3 lata. Z założenia terapia zajęciowa i rehabilitacja w warsztatach powinny przygotowywać osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t.),
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25 marca 2004 r.
w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r., nr 63, poz. 587).*

Biała Podlaska

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Prosta 35, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 343 27 46

e-mail: elremet@elremet.pl

www.elremet.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Chełm

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Połaniecka 10, 22-100 Chełm, tel. (082) 564 55 40

e-mail: warsztat.chem@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Lubelska 135E, 22-100 Chełm, tel. (082) 565 67 66

e-mail: rpyra@wp.pl

www.wtzchem.netstrefa.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Lublin

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Głowackiego 35, 20-060 Lublin, tel. (081) 442 75 03, fax (081) 442 75 12

e-mail: wtz@lsn.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. K. Wallenroda 2a, 20-607 Lublin, tel. (081) 442 22 22, fax (081) 525 32 66

e-mail: roztozcel@lublin.net.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Rogowskiego 5, 20-840 Lublin, tel. (081) 742 12 93

e-mail: zk.lublin@psouu.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Radzyńska 3, 20-850 Lublin, tel. (081) 740 80 77

e-mail: wtzlublin@euromedia.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Doświadczalna 46, 20-236 Lublin, tel./ fax (081) 744 53 18
e-mail: doswiadczalna@poczta.fm
www.doswiadczalna.fm.interia.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin, tel. (081) 748 18 66,
fax (081) 747 66 68 w.11
e-mail: wtz.soswnr1@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Gospodarcza 32, 20-214 Lublin, tel. (081) 525 30 61
e-mail: zrodlolublin@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Głuska 138, 20-385 Lublin, tel. (081) 759 92 99
e-mail: stowarzyszenie@misericordia.org.pl
www.misericordia.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Jastrzębia 3, 20-323 Lublin, tel. (081) 745 21 87
e-mail: wtz.teatroterapia@teatrosterwy.pl
www.teatroterapia.lublin.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Zamość**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Podchorążych 2, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 09 33
e-mail: wtzzamosc@wp.pl
www.zamosc.michal.parafia.info.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Orlicz Dreszera 14, 22-400 Zamość, tel. (084) 639 23 58
e-mail: wtz.zamosc@psouu.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Peowiaków 6, 22-400 Zamość, tel.(084) 638 72 25, fax (084) 638 72 24

e-mail: wtz.kroczakrokiem@wp.pl

www.spdn.pl/wtz_zamosc.php

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat bialski**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Żarówie 86, 21-560 Międzyrzec Podlaski, tel. (083) 371 21 09

e-mail: pson.wtz@free.ngo.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Nadbrzeżna 12 (ul. 1 Maja 20), 21-509 Kodeń, tel. 0 500 230 673

e-mail: wtzkoden@wp.pl

<http://wtz-koden.pl/index.html>

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wygodna 4, 21-580 Wisznice, tel. (083) 378 24 50

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat biłgorajski**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. H. Sienkiewicza 15, 23-400 Biłgoraj, tel. (084) 686 75 76

e-mail: wtzbilgoraj@poczta.onet.pl

www.spdzn.bilgoraj.w.interia.pl/

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Popławskiego 4, 23-460 Józefów, tel. (084) 687 81 19

e-mail: wtzjozefow@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Biszczka 228, 23-425 Biszczka, tel. 0 601 178 987

e-mail: agro-team@o2.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat chełmski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Mickiewicza 3, 22-170 Rejowiec Fabryczny, tel. (082) 566 35 13

e-mail: jadam1@op.pl

www.rej.rejowiec.pl/~wtz

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Chełmska 5, 22-107 Sawin, tel. (082) 567 31 63, fax (082) 567 30 00

e-mail: wtzsawin@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Uchańska 114, 22-120 Wojsławice, tel. (082) 566 91 27

e-mail: wtz_wojslawice@interia.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat hrubieszowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Górna 17, 22-500 Hrubieszów, tel. (084) 697 24 66

e-mail: jelonek@poczta.onet.pl

www.wtz.hrubieszow.info

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Piłsudskiego 36, 22-550 Werbkowice, tel. (084) 657 20 49

e-mail: wtzwerbkowice@poczta.onet.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Oszczów 20, 22-540 Dołhobyczów, tel. (084)653 24 09

e-mail: wtz_oszczow@2com.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat janowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Zamoyskiego 77, 23-300 Janów Lubelski, tel. (015) 872 15 74

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat krasnostawski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Szkolna 9, 22-300 Krasnystaw, tel./ fax (082) 576 23 59
e-mail: ksnon@poczta.onet.pl
www.ksnon.org,

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Żułów 13, 22-310 Kraśniczyn, tel. (082) 577 54 84
e-mail: wtz.zulow@neostrada.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat kraśnicki

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Folwark 20, 23-275 Gościeradów, tel. (015) 838 14 11
e-mail: elawtz@op.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi.

powiat lubartowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Unicka 5B, 21-110 Ostrów Lubelski, tel./ fax (081) 852 06 46
e-mail: wtzostrow@op.pl
www.wtz.ostrowlubelski.edu.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Przechodnia 9a, 21-150 Kock, tel./ fax (081) 859 22 30
e-mail: wtz.kock@wp.pl
www.wtzkock.org

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową

powiat lubelski

Warsztat Terapii Zajęciowej

Kreżnica Jara 498, 20-515 Lublin, tel. (081) 511 91 41, fax (081) 511 92 93
e-mail: fmn@poczta.onet.pl
www.fmn.lublin.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat łęczyński

Warsztat Terapii Zajęciowej

Janowica, 21-070 Cyców, tel. (082) 567 70 64
e-mail: wtzjanowica@gmail.com
www.wtzjanowica.prv.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat łukowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Piłsudskiego 32, 21-450 Stoczek Łukowski, tel. (025) 797 00 23
e-mail: wtz@wtzstoczek.pl
www.wtzstoczek.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Staropijarska 3, 21-400 Łuków, tel. (025) 798 06 15
e-mail: luksja@luksja.com.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową i zaburzeniami psychicznymi.

powiat opolski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Fabryczna 16c, 24-320 Poniatowa, tel. (081) 820 50 15
e-mail: wtzponiatowa@o2.pl
www.wtzponiatowa.weebly.com

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat parczewski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Kościelna 53, 21-200 Parczew, tel. (083) 354 37 51
e-mail: wtz.parczew@caritas.pl
www.siedlce.caritas.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat puławski

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. 6-go Sierpnia 20, 24-100 Puławy, tel. (081) 887 44 61, fax (081) 888 80 45
e-mail: zddps@poczta.onet.pl
www.centrumir.republika.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Spółdzielcza 17C, 24-150 Nałęczów, tel. (081) 501 51 06
e-mail: wtz.nalenczow@wp.pl
www.wtznalenczow.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wróblewskiego 21, 24-100 Puławy, tel (081) 888 34 31
e-mail: wtzpulawy@op.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z zaburzeniami psychicznymi
i niepełnosprawnością intelektualną.*

powiat rycki**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Niepodległości 8, 08-530 Dęblin, tel./fax (081) 880 16 33
e-mail: wtz.deblin@neostrada.pl
www.wtz-deblin.pl

*Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową,
zaburzeniami psychicznymi.*

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Wyczółkowskiego 12, 08-500 Ryki, tel. (081) 865 36 84, fax (081) 865 10 83
e-mail: psouu.kolo.ryki.wtz@neostrada.pl
www.psouukoloryki.com4.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat świdnicki**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Kościuszki 8, 21-040 Świdnik, tel. (081) 759 10 78, tel./ fax (081) 759 10 80
e-mail: wtz.swidnik@psouu.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Partyzancka 42, 21-007 Mełgiew, tel. (081) 467 06 11
e-mail: wtz_swidnik@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat tomaszowski**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Słowackiego 7b, 22-600 Tomaszów Lubelski, tel. (084) 664 22 71
e-mail: wtz.tomaszowlubelski@psouu.org.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Warsztat Terapii Zajęciowej

Muratyn 49, 22-650 Łuszczów, tel./ fax (084) 647 14 89

e-mail: wtzmuratyn@o2.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Grabowica 72, 22-672 Susiec, tel. (084) 666 20 78

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat włodawski**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Sztabowa 3, 22-200 Włodawa, tel./ fax (082) 572 14 70

e-mail: wtz3@op.pl

www.wtz.wlodawa.eu

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

powiat zamojski**Warsztat Terapii Zajęciowej**

ul. Dominikanów 92, 22-440 Krasnobród, tel. (084) 660 75 14

e-mail: wtz.dominikanowka@onet.eu

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Warsztat Terapii Zajęciowej

Wolica Brzozowska 22A, 22-435 Komarów Osada, tel. (084) 615 40 24

e-mail: wtzkomarow@tlen.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

ul. Partyzantów 3B, 22-470 Zwierzyniec, tel. (084) 687 20 46

e-mail: wtz_zwierzyniec@poczta.onet.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Rozłopy 70, 22-448 Sułów, tel. (084) 682 61 00

e-mail: wtzrozlopy@wp.pl

Uwaga: WTZ dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

- **Gdzie szukać informacji?** ► Informacje dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej w Twojej gminie, powiecie można znaleźć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie lub Ośrodku Pomocy Społecznej.

■ ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

W zakładzie aktywności zawodowej (ZAZ) zatrudnia się osoby niepełnosprawne z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc. Zakład aktywności może być utworzony przez gminę, powiat, fundację, stowarzyszenie.

Podstawa prawna:

*Ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2011.127.721 j.t.),
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2007 r., nr 242, poz. 1776).*

Lublin

Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”

ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin, tel./fax. (081) 744 47 33

e-mail: stowarzyszenie@misericordia.org.pl

<http://www.misericordia.org.pl/>

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Głuska 138 oraz ul. Głuska 145, 20-385 Lublin, tel. (081) 744 47 33

e-mail: zazmisericordia@gmail.com

<http://www.misericordia.org.pl/index.php?mode=zaklad-aktywnosci-zawodowej>

powiat puławski

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Mickiewicza 2a, 24-100 Puławy, tel. (081) 888 57 95

e-mail: zaz.pulawy@neostrada.pl

<http://www.zaz.pulawy.pl/>

powiat tomaszowski

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim

ul. Słowackiego 7 b 22-600 Tomaszów Lubelski, tel./ fax (084) 664 22 71, 665 89 03

e-mail: zk.tomaszowlubelski@psouu.org.pl

www.psouutomaszow.pl

Zakład Aktywności Zawodowej

Przeorsk 113, 22-600 Tomaszów Lubelski, Tel. (084) 666 26 42, fax. (084) 666 26 43

e-mail: zaz.tomaszowlubelski@psouu.org.pl

http://www.psouutomaszow.pl/zaklad_aktywizacji_zawodowej.php

powiat łukowski

Zakład Aktywności Zawodowej

ul. 1 Maja 12, 21-400 Łuków, tel./fax. (025) 797 03 01

powiat łęczyński

Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej

ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna, tel./ fax (081) 752 29 20

e-mail: pzazleczna@wp.pl

<http://www.zaz.leczna.pl/>

VIII. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W odpowiedzi na niezaspokojone potrzeby w zakresie pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom, powstają organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia). Bardzo często zakładają je rodzice dzieci czy młodych osób z autyzmem lub profesjonaliści. Stowarzyszenia i fundacje utrzymują się m.in. z pieniędzy przekazywanych przez grantodawców – realizują projekty, w ramach których okresowo podejmowane są różnorodne działania (np. zajęcia dla dzieci, grupy wsparcia, poradnictwo prowadzone przez okres 12 miesięcy).

Organizacje prowadzą często grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zajęcia specjalistyczne dla osób z autyzmem. Są to także miejsca, w których można uzyskać informacje o możliwościach wsparcia, świadczeniach, instytucjach gdzie można zwrócić się o pomoc.

■ Spis organizacji w województwie lubelskim

Biała Podlaska

Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym oraz Młodzieży i Dzieciom o pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511

e-mail: sekretariat@wspolnyswiat.org

<http://www.wspolnyswiat.org/>

Stowarzyszenie prowadzi:

Ośrodek Terapii i Diagnostyki Dzieci Autystycznych „wspólny Świat”

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511

e-mail: punktkonsultacyjny@o2.pl; sekretariat@wspolnyswiat.org

<http://www.wspolnyswiat.org/>

Specjalne Przedszkole Niepubliczne dla dzieci z autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną "Wspólny Świat"

ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska , tel. 0 509 846 511

e-mail: punktkonsultacyjny@o2.pl

<http://www.wspolnyswiat.org/>

*Szkołę Podstawową Specjalną dla Dzieci z Autyzmem
oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Białej Podlaskiej*
ul. Pokoju 22, 21-500 Biała Podlaska, tel. 0 509 846 511
e-mail: punktconsultacyjny@o2.pl
<http://www.wspolnyswiat.org/>

Punkt Konsultacyjny
e-mail: punktconsultacyjny@o2.pl

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
ul. Łomaska 21, 21-500 Biała Podlaska, tel. (083) 344 38 52
e-mail: zk.bialapodlaska@psouu.org.pl

Lublin

Fundacja Alpha
ul. Cicha 10, 20-078 Lublin, tel. (081) 532 58 06
e-mail: biuro@autyzmlublin.pl
www.autyzmlublin.pl

Fundacja prowadzi:

*NZOZ Centrum Terapii Autyzmu Alpha
Poradnię dla osób z autyzmem dziecięcym i pokrewnymi
zaburzeniami rozwoju*

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie
ul. Droga Męczenników Majdanka 20, 20-319 Lublin, tel. (081) 444 34 20, 0884 355 955,
e-mail: kta.lublin@wp.pl
www.kta.lublin.pl

Łuków

Łukowskie Stowarzyszenie Wspierania osób z Autyzmem i Ich Rodzin „Labirynt”
ul. Piłsudskiego 22, 21-400 Łuków, tel. 0601 659 000
e-mail: stowarzyszenie.labirynt@wp.pl

Opole Lubelskie

Stowarzyszenie Rodzin z Autyzmem „Elf”
ul. Szkolna 5, 24-300 Opole Lubelskie, tel. (81) 827 23 67

**Więcej informacji na temat świadczeń i uprawnień dla osób z autyzmem i ich rodzin
moga Państwo uzyskać**

w Ośrodku Informacyjno-Prawnym Fundacji SYNAPSIS

ul. Ondraszka 3, 02-085 Warszawa, tel. (022) 825 01 34

e-mail: poradnictwo@synapsis.org.pl

www.synapsis.org.pl

Skargi na łamanie praw dziecka przyjmuje:

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

ul. Przemysłowa 30/32

00-450 Warszawa

tel. (022) 583 66 00, 800 12 12 12

fax (022) 583 66 96

e-mail: rpd@brpd.gov.pl

<http://www.brpd.gov.pl/>

Biuro jest czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 08.15 - 16.15